

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۰

جمعه ۹۷/۰۸/۲۵

سؤالات آزمون

پایه یازدهم انسانی

دوره ی دوم متوسطه

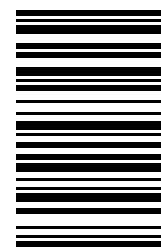
نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۵۰	مدت پاسخگویی: ۱۵۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی ۲	۱۵	۱	۱۵	۱۵ دقیقه
۲	عربی، زبان قرآن ۲	۱۵	۱۶	۳۰	۱۵ دقیقه
۳	دین و زندگی ۲	۱۵	۳۱	۴۵	۱۵ دقیقه
۴	زبان انگلیسی ۲	۱۵	۴۶	۶۰	۱۵ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۶۱	۷۵	۲۰ دقیقه
۶	علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۷۶	۹۵	۲۰ دقیقه
۷	تاریخ ۲	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه
۸	جغرافیا ۲	۱۰	۱۰۶	۱۱۵	۱۰ دقیقه
۹	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۱۱۶	۱۲۵	۱۰ دقیقه
۱۰	فلسفه	۱۵	۱۲۶	۱۴۰	۱۵ دقیقه
۱۱	روان‌شناسی	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه

حق چاپ و تکثیر سؤالات آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع می‌باشد و پیگرد قانونی دارد.

603C

603C

DriQ.com

فارسی

603C

- ۱- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «متفق - مرشد - همایون - سرسام - زقعت» اشاره شده است؟
- (۱) موافق - ارشادکننده - مبارک - هذیان - لباس درویشان
(۲) هم عقیده - راهنما - خجسته - پریشانی - خرقه
(۳) همراه - سالک - متبرک - سرگیجه - رقعہ
(۴) هم سو - پیشوا - نیک بخت - ورم مغز - نامه‌ی کوتاه
- ۲- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود ندارد؟
- (۱) خیرخیر: سریع / عقد: گردن بند / کافی: دانای کار / لختی: اندکی
(۲) مؤکد: استوار / کبریا: بارگاه خداوندی / ملک: پادشاه / عازم: رهسپار
(۳) وزر: بار سنگین / متقارب: هم‌گرا / گسیل کردن: روانه کردن / صعب: خشک
(۴) شرع: خیمه / بی‌شبهت: بی‌تردید / زنخدان: چانه / نؤند: خشمگین
- ۳- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟
- «فخر (مباهات) / مثال دادن (فرمان دادن) / هزاهز (هیجان) / دبیر (کاتب) / گوشک (تاج) / شرع (دین‌دار) / دوات (مرکب‌دان) / خرام (با ناز و به آهستگی راه رفتن)»
- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک
- ۴- در کدام بیت غلط املائی وجود ندارد؟
- (۱) نه نشاط دوستانم نه فراق بوستانم
(۲) شاه محجوب است و من آگه ز کار
(۳) مبین آن بی‌همیت را که هرگز
(۴) در سرایش همیشه شادی و صور
- ۵- نام پدیدآورنده‌ی چند اثر روبه‌روی آن درست ذکر شده است؟
- «بهارستان: جامی / بوستان: سعدی / زندگانی جلال‌الدین محمد، مشهور به مولوی: جلال‌الدین همایی / اسرارنامه: سنایی / الهی‌نامه: ناصر خسرو / اسرارالتوحید: ابوسعید ابوالخیر / فرهاد و شیرین: نظامی گنجوی / تحفة‌الاحرار: نجم دایه»
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
- ۶- در کدام بیت آرایه‌ی «حس آمیزی» وجود ندارد؟
- (۱) گر تو خواهی که یکی را سخن تلخ بگویی
(۲) جای آن است که فخر آری و گویی امروز
(۳) ز بیگانسه و خویش و نزدیکی و دور
(۴) ز حرف سرد دل ما چو غنچه بگشاید
- ۷- در همهی گزینه‌ها «نقش بدلی» وجود دارد، به جز .....
- (۱) من خود از هجر مرده‌ام، لیکن
(۲) چو من خود را نمی‌یابم سخن را از کجا یابم
(۳) تا چند دهی درد سر، ای اهل نصیحت
(۴) برنذارم سر ز خاک آستانات
- ۸- در همهی گزینه‌ها «فعل مجهول» وجود دارد، به جز .....
- (۱) چو قیصر کشته گشت و شد علم پست
(۲) ز خصم تو نرود خون چو کشته گشت که خون
(۳) آب نتواند به گرد دیده گشت از حیرتش
(۴) مبین که ملک فروبست شمع دولت را
- خویششتن را بسودو نموی‌آرم
همان شمعی که داد این را هم او شمعم بگیراند
من خود ز دل سوخته‌ی خویش به جانم
من خود این خیر از خدا خواهم به زاری
- سپه را شد عنان کینه از دست
ز رگ چگونسه رود کز دو دیده پالوده
نیست با خورشید نسبت روی تابان تو را
بسی چراغ سلیمان که کشته گشت ز باد

۹- معنی و تلفظ فعل «رستن» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) تا نسوزد خویش را یک بارگی
  - ۲) اشترا تنگ گلی بر پشت توست
  - ۳) منم آن بنده‌ی آزاده‌ای کـا و
  - ۴) چو غوره رست ز خامی خویش، شد شیرین
- در کدام گزینه «نقش تبعی تکرار» وجود دارد؟

- ۱) گر یار یار باشدت ای یار غم مخور
- ۲) خوش است خلوت اگر یار یار من باشد
- ۳) وصلی که در آن نه یار یار است
- ۴) مژده به پایان رسید هجر فراق رخس

۱۱- معنی فعل «شدن» در همه‌ی گزینه‌ها یکسان است، به جز .....

- ۱) بگذر از خویش که بی قطع مسالک خواجه
- ۲) دی می‌شد و گفتم صنما عهد به جای آر
- ۳) چو ره نمی‌برم از تیرگی به آب حیات
- ۴) دیوانه‌ای که خاتم لعل لب تو یافت

۱۲- معنی واژه‌ی «ماه» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) بلند کیوان با اورمزد و با بهرام
- ۲) زان می عشق کز او پخته شود هر خامی
- ۳) به‌سان سرو سیمین است قدش
- ۴) رخی داری یگانسه در نکسویی

۱۳- کدام گزینه با عبارت زیر ارتباط معنایی دارد؟

«من هم از آن حساب و توقف و پرسش قیامت بترسم که وی می‌ترسد و آن چه دارم از اندک مایه خطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم.»

- ۱) مگیر از لب خویش مهر خموشی
- ۲) حساب خود این‌جا کن، آسوده‌دل شو
- ۳) تواضع بود پشتبان قصر تن را
- ۴) ز دندان تو را داده‌اند آسیایی

۱۴- کدام گزینه با ابیات زیر تناسب معنایی کم‌تری دارد؟

- «عاقبت از خامی خود سوخته
کرد فرامش ره و رفتار خویش
- ۱) راه تقلید و قیود رو بگذار
  - ۲) او شده تکبیرگو از پی عقد نماز
  - ۳) بگذر از تقلید تا یابی تو راه
  - ۴) هر که از تقلید روی خود بتافت

۱۵- کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی ندارد؟

- «چنین قفس نه سزای چو من خوش‌الحانی است
- ۱) ز من یک ذره تا در سنگ باشد چون شرر باقی
  - ۲) حور اگر دیده بدین روضه کند روزی باز
  - ۳) در این وحشت‌سرا تا کی اسیر آب و گل باشم؟
  - ۴) خلاص ده ز تن تیره روح قدسی را

کی تواند رست از غم خواری
کز نسیمش در تو صد گلزار رست
گرفتار تو شد وز خویشتن رست
چو ماه روزه به پایان رسید عید شود

گنجت چو دست می‌دهد از مار غم مخور
نه من بسوزم و او شمع انجمن باشد
بر عاشق از آن هزار بار است
خلوتیان یار یار آمده سر بر کنید

هیچ سالک نشنیدیم که واصل می‌شد
گفتا غلطی خواجه در این عهد وفا نیست
شده‌ست جان من تشنه از حیات ملول
آزاد شد ز ملک سلیمان چنان‌که من

ز ماه برتر خورشید و تیر با ناهید
گر چه ماه رمضان است بی‌اور جامی
ولیکن بر سرش ماه منور
که روی ماه تابان نیست چون وی

مکن رخنه دیوار گلزار خود را
می‌فکن به روز جزا کار خود را
به پستی نگه دار دیوار خود را
که سازی ملایم تو گفتار خود را

ره‌روی کبک نیاموخته
ماند غرامت زده از کار خویش»
وز هوس‌ها به جمله دست بدار
من شده تقلیدجو از سر صدق و یقین
این ندا باشد ز درگاه اله
سر جانان در درون خویش یافت

روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم»
نخواهد شد هوای عالم بالا فراموشم
کند از شرم در روضه‌ی فردوس فراز
مرا راهی به سوی عالم بالا کرامت کن
که آن همای بدین استخوان نمی‌ارزد

■ عین الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة أو المفردات أو المفهوم أو المحاورات (۲۲- ۱۶):

۱۶- «علينا أن نكون مشتاقين إلى عزائم الأمور و الأعمال الصالحة»:

- (۱) بر ما لازم است که به کارهای مهم و اعمال شایسته علاقه‌مند باشیم.
- (۲) ما باید به کارهای بزرگ و رفتارهای شایسته‌ای علاقه نشان بدهیم.
- (۳) بر ماست که از مشتاقان در کارهای مهم و رفتار درست باشیم.
- (۴) ما می‌توانیم به کارهایی بزرگ و رفتاری شایسته عشق بورزیم.

۱۷- «یرى الكافر يوم القيامة أنّ أعماله السيئة تشهد عليه و لا بُدّ من ذلك»:

- (۱) کافر روز قیامت می‌بیند که اعمال بدش علیه او شهادت می‌دهند و چاره‌ای از آن نیست.
- (۲) انسان کافر روز قیامت را می‌بیند که اعمال بدگواه او شده است و راه گریزی از آن ندارد.
- (۳) کافر روز قیامت را می‌بیند که کارهای بد او بر ضدّ وی شاهد هستند و هیچ راه چاره‌ای برای او نیست.
- (۴) انسان کافر روز قیامت را در حالی که اعمال بدش علیه او شهادت می‌دهند خواهد دید و راه فراری هم ندارد.

۱۸- عین الخطأ في ترجمة الكلمات المعينة:

- (۱) هذا الرجل الكريم ناه عن الكذب و الحرام ← بازدارنده
- (۲) هذا نموذج تربي في تأديب الأطفال ← نمونه‌ای
- (۳) إقصدوا في معاشكم يا إخوان ← میانه‌روی کنید
- (۴) تعلّمت فنوناً رائعة عن أسلوب الترجمة ← هنرمندان

۱۹- عین الخطأ في توضيح الكلمات التالية:

- (۱) المُنكر ← العَمَلُ السَيِّئُ و القبيح
- (۲) الحَدّ ← قسم من صفحة الوجه
- (۳) حِمَار ← وسيلة لحمل البهائم
- (۴) مُختال ← الإنسان الذي أعجب بنفسه

۲۰- عین الخطأ في المترادفات أو المتضادات:

- (۱) أراذل ≠ أفاضل
- (۲) الفلق ≠ ضلّ
- (۳) أفضل = أحسن
- (۴) حَيّ = عَجَل

۲۱- «عداوة العاقل خبير من صداقة الجاهل» عین الصحيح في المفهوم:

- (۱) رازی که بر غیر نگفتم و نگوییم / با دوست بگوئیم که او محرم راز است
- (۲) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مرّوت با دشمنان مدارا
- (۳) گر زهر دهد تو را خردمند بنوش / و ز نوش رسد ز دست ناهل بریز
- (۴) از بس که مهر دوست به دل جا گرفته است / جایی برای کینه دشمن نمانده است

۲۲- عین الخطأ عن الحوارات التالية:

- (۱) كم سعر هذا القميص الرجالي؟ - ستون ألف تومان.
- (۲) من أين اشتريت هذا الفستان؟ - من مشجر زميلي.
- (۳) أي لون عندكم يا صديقي؟ - سيدي، تختلف النوعيات.
- (۴) هل كل الأسعار غالية يا أخي؟ - لا، بعض السراويل رخيصة.

■ اقرأ النصّ التالي بدقة ثمّ أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النصّ (۲۶ - ۲۳):

الكلام من النعم الإلهية و كلنا نحاول أن نتواصل الآخرين و على مرّ الزمن نتعلّم أن نستفيد من كلامنا بصورة أحسن و المتكلم يُعرف بكلامه كما جاء في حديث: «تكلّموا تُعرفوا». لكنّ أكثر الذنوب و الخطايا بواسطة اللسان و طوبى لمن يحفظ كلامه عن ذنوب كالجبية و الكذب. و يجب أن نكون عاملين بما نقول و نتكلّم الناس على قدر عقولهم. فعلياً بالاجتناب عن قول يكرهه الآخرون و أن لا نتحدّث عن الموضوعات التي فيها ذنب أو خطأ.

۲۳- عین الخطأ:

- (۱) كثرة الكلام تقرّبنا إلى التأس دائماً.
- (۲) اللسان إحدى الطرق للتواصل بين الناس.
- (۳) علينا أن نحفظ لساننا من الخطأ.
- (۴) نعرف الآخرين من كلامهم.

۲۴- عین الصحيح:

- (۱) أكثر الذنوب لا يرتبط باللسان.
- (۲) زبّ كلام يكرهه الآخرون.
- (۳) شجّعنا الإسلام على أن لا نتكلّم.
- (۴) الموضوعات المليئة بالخطأ تسمّى بالذنب.

۲۵- عین الصحيح عن كلمة «أحسن» في النص:

(۱) اسم - للمفرد المذكر - على وزن «أفعل»

(۳) فعل مضارع - متكلم وحده - مزيد ثلاثي

۲۶- عین الصحيح عن كلمة «تكلّموا» في النص:

(۱) للمخاطبين - مزيد ثلاثي من باب «تفعيل» / فعل و فاعله ضمير مستتر

(۲) فعل مضارع - للغائبين - مجرّد ثلاثي / فعل و فاعله الاسم الظاهر

(۳) مزيد ثلاثي من باب «تفعل» بزيادة حرفين / فعل و فاعله «أنتم»

(۴) فعل أمر - للمخاطبين - مزيد ثلاثي / فعل و فاعله ضمير «واو» البارز

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۳۰ - ۲۷):

۲۷- عین عبارة فيها اسم التفضيل صفة:

(۱) مُعْتَمِنُ الْفُرْصِ أَحَقُّ بِالنَّجَاحِ.

(۳) الطَّالِبُ الْأَفْضَلُ هُوَ الَّذِي يَتَوَاضَعُ أَمَامَ الْأُسْتَاذِ.

۲۸- عین جواباً ما جاء فيه ما بين القوسين:

(۱) حُسْنُ الْخَلْقِ نِصْفُ الدِّينِ. (المبتدأ والخبر)

(۲) ليس شيء أثقل في الميزان من الخلق الحسن. (مجرور بحرف الجرّ)

(۳) إنّما بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ. (نائب الفاعل)

(۴) «رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ» (اسم التفضيل)

۲۹- عین الصحيح للفراغ: «هل أنتم ..... هذه الكتب في الجامعة؟»

(۱) تبادَلُوا

(۲) تبادَلْتُمْ

(۳) يَتَبَادَلُونَ

(۴) تَبَادَلْتَنَّ

۳۰- عین عبارة ما جاء فيها اسم المكان:

(۱) الكذِبُ مِفْتَاحُ لِكُلِّ شَرٍّ.

(۳) الْعَمَّالُ يَنْصَرِفُونَ إِلَى الْمَصَانِعِ صَبَاحاً.

(۲) لِأَدْخُلَ الْمَحْمَلِ حَتَّى أَجْلِسَ جَنْبَ حَبِيبِي.

(۴) ذَهَبَ السَّائِحُ إِلَى أَكْبَرِ مَكْتَبَةِ فِي خَوْزِسْتَانَ.

DriQ.com

دین و زندگی

603C

- ۳۱- از تفکر در آیهی «إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ» عدم پاسخ‌گویی به کدام نیاز برتر انسان را در می‌یابیم و «از بین بردن سرمایه‌ی وجودی خود» تعبیر ناتوانی انسان در پاسخ‌گویی به کدام نیاز برتر خود است؟
- (۱) شناخت هدف زندگی - درک آینده‌ی خویش
(۲) درک آینده‌ی خویش - شناخت هدف زندگی
(۳) شناخت هدف زندگی - شناخت هدف زندگی
(۴) درک آینده‌ی خویش - درک آینده‌ی خویش
- ۳۲- عامل مؤثر در لزوم قابل اعتماد بودن پاسخ به نیازهای بنیادین انسان، کدام است؟
- (۱) ارتباط ابعاد وجودی انسان
(۲) عمر محدود آدمی
(۳) اهمیت پاسخ‌گویی به نیازها
(۴) از بین نرفتن سرمایه‌ی وجودی انسان
- ۳۳- با دقت در آیهی «قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ، ثُمَّ هَدَى» به کدام نوع از هدایت خداوند پی می‌بریم و براساس معارف قرآنی، خداوند چگونه راه بهانه‌گیری را بر مردم در روز قیامت بسته است؟
- (۱) هدایت تشریحی - با ارسال پیامبران بشارت‌دهنده و اندازکننده
(۲) هدایت عام - با ارسال کتاب و اعطای قوه‌ی تعقل
(۳) هدایت تشریحی - با ارسال کتاب و اعطای قوه‌ی تعقل
(۴) هدایت عام - با ارسال پیامبران بشارت‌دهنده و اندازکننده
- ۳۴- «یافتن راه صحیح زندگی و پیشروی در آن» نتیجه‌ی کدام سرمایه‌ی ذاتی انسان است و مصرع «کی روی، ره ز که پرسی، چه کنی، چون باشی؟» مربوط به کدام مورد است؟
- (۱) قوه‌ی تعقل - لزوم کشف راه درست زندگی به عنوان یکی از نیازهای بنیادین
(۲) قدرت اختیار - لزوم کشف راه درست زندگی به عنوان یکی از نیازهای بنیادین
(۳) قوه‌ی تعقل - غفلت و بی‌توجهی نسبت به پاسخ‌گویی به نیازهای برتر
(۴) قدرت اختیار - غفلت و بی‌توجهی نسبت به پاسخ‌گویی به نیازهای برتر
- ۳۵- با تفکر در سخنان امام کاظم (ع) خطاب به هشام‌بن حکم، به ترتیب چه نتایجی را برای «برخورداری از معرفت برتر» و «برتری در تفکر و تعقل» در نظر خواهیم داشت؟
- (۱) بهتر پذیرفتن پیام الهی - دانانتر بودن نسبت به فرمان‌های الهی
(۲) دانانتر بودن نسبت به فرمان‌های الهی - بهتر پذیرفتن پیام الهی
(۳) بهتر پذیرفتن پیام الهی - بالاتر بودن رتبه در دنیا و آخرت
(۴) بالاتر بودن رتبه در دنیا و آخرت - بهتر پذیرفتن پیام الهی
- ۳۶- «دین» در لغت به چه معناست و لازمه‌ی ماندگاری یک پیام چیست؟
- (۱) راه و روش - بیان آن در خور فهم و درک مخاطب
(۲) برنامه و راهنما - بیان آن در خور فهم و درک مخاطب
(۳) راه و روش - تبلیغ دائمی و مستمر آن
(۴) برنامه و راهنما - تبلیغ دائمی و مستمر آن
- ۳۷- تمام گزینه‌های زیر از محورهای برنامه‌ی مشترک انسان‌هاست، به جز .....
- (۱) ایمان به سرای آخرت و حسابرسی عادلانه در آن سرا
(۲) تمایل به فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت و خیرخواهی
(۳) بندگی خداوند با انجام واجبات دین و ترک محرمات
(۴) دوری از رذائل اخلاقی مانند ظلم، نفاق و دروغ
- ۳۸- قرآن کریم چه کسانی را خاستگاه اصلی وجود ادیان مختلف در جهان دانسته و دلیل آن‌ها را برای ایجاد چنین شرایطی، چه می‌داند؟
- (۱) دسته‌ای از رهبران دینی جامعه - حفظ منافع دنیوی خود مانند ثروت و قدرت
(۲) دسته‌ای از رهبران دینی جامعه - جلوگیری از جای‌گیری تعالیم الهی در فرهنگ مردم
(۳) منکران توحید و طبقه‌ی قدرتمند جامعه - جلوگیری از جای‌گیری تعالیم الهی در فرهنگ مردم
(۴) منکران توحید و طبقه‌ی قدرتمند جامعه - حفظ منافع دنیوی خود مانند ثروت و قدرت
- ۳۹- حدیث شریف «إِنَّا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا أَنْ نَكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ» مؤید کدام دلیل ارسال پیامبران مختلف است و ابلاغ دوباره‌ی تعلیمات اصیل و صحیح دین الهی، نتیجه‌ی چه بود؟
- (۱) رشد تدریجی سطح فکر مردم - استمرار و پیوستگی در دعوت
(۲) توانایی دریافت برنامه‌ی کامل زندگی - تحریف تعلیمات پیامبر پیشین
(۳) توانایی دریافت برنامه‌ی کامل زندگی - استمرار و پیوستگی در دعوت
(۴) رشد تدریجی سطح فکر مردم - تحریف تعلیمات پیامبر پیشین

۴۰- کدام موضوع از آیهی شریفه‌ی «و من یبتغ غیر الاسلام دیناً فلن یقبل منه و هو فی الآخرة من الخاسرین» دریافت می‌گردد؟

- ۱) هر برنامه‌ی دیگری غیر از برنامه‌ی خداوند، نمی‌تواند پاسخ درستی به نیازهای برتر بدهد.
- ۲) آنان که غیر از راه هدایت الهی را برگزینند، به نعمت هدایت ناسپاس بوده‌اند.
- ۳) زیان آخرت، نصیب کسانی می‌شود که راه و روش مرضی رضای پروردگارشان را رها کرده‌اند.
- ۴) خسران اخروی متبوع رها کردن دینی است که محتوای آن کاملاً از جانب خداست.

۴۱- به پشتوانه‌ی کدام دلیل، تنها خداوند را شایسته‌ی تعیین زمان ختم نبوت می‌دانیم؟

- ۱) زیرا اوست که با نعمات خود انسان را به سوی سعادت رهنمون می‌سازد و نبوت یکی از همین نعمت‌هاست.
- ۲) زیرا تنها، خداوند هدایتگر و راهنمای انسان‌هاست و جز او کسی علم هدایت انسان را دارا نیست.
- ۳) زیرا اوست که پیامبران را می‌فرستد و نیاز یا عدم نیاز به پیامبر را در هر زمان تشخیص می‌دهد.
- ۴) زیرا پیامبران، راه رسیدن به علم الهی و مسیر و مجرای ولایت الهی هستند و تنها منشأ این دو حقیقت می‌باشند.

۴۲- چنان چه در یک زمان چند دین را موجود ببینیم، کدام حقیقت در ذهن ما نقش خواهد بست و آیه‌ی شریفه‌ی «قولوا آمناً بالله و ما أنزل إلینا

و ما أنزل إلی إبراهیم و اسماعیل ...» بیانگر چیست؟

- ۱) عدم ایمان پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر - ایمان تمامی پیامبران به یک برنامه‌ی ثابت و هدف مشخص
- ۲) بعثت چندین پیامبر به طور همزمان در یک منطقه‌ی خاص - ایمان تمامی پیامبران به یک برنامه‌ی ثابت و هدف مشخص
- ۳) بعثت چندین پیامبر به طور همزمان در یک منطقه‌ی خاص - قبول اسلام به عنوان تنها دین هدایتگر به سعادت
- ۴) عدم ایمان پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر - قبول اسلام به عنوان تنها دین هدایتگر به سعادت

۴۳- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) کسانی که از آمدن پیامبر جدید آگاه نشوند، برای ایمان نیاوردن به او نزد خداوند عذر دارند.
- ۲) آمدن پیامبر جدید نشان‌دهنده‌ی آن است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون پاسخگوی نیاز مردم نیست.
- ۳) دین ارسال شده توسط خداوند برای هدایت انسان‌ها، تنها یک دین است و آن نیز «اسلام» است.
- ۴) بی‌نیازی قرآن از «تصحیح» در نتیجه‌ی توسعه‌ی کتابت و رشد سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی مردم حاصل شد.

۴۴- توان پاسخ‌گویی انسان‌ها به نیازهای هدایتی خود در طول زمان‌های مختلف، مبین کدام یک از عوامل ختم نبوت است؟

- ۱) حفظ قرآن کریم از تحریف و تفکر در آن
- ۲) آمادگی جامعه‌ی بشری برای دریافت برنامه‌ی کامل زندگی
- ۳) وجود امام معصوم بعد از پیامبر (ص) و مراجعه به او
- ۴) وجود قوانین تنظیم‌کننده برای زندگی در همه‌ی دوران‌ها

۴۵- حدیث شریف پیامبر اکرم (ص) که می‌فرماید: «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» نشانگر کدام موضوع و مؤید کدام یک از عوامل آن است؟

- ۱) ختم نبوت - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- ۲) تجدید نبوت - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- ۳) تجدید نبوت - لزوم اختیارات حاکم اسلامی در کنار قوانین ثابت و متغیر
- ۴) ختم نبوت - لزوم اختیارات حاکم اسلامی در کنار قوانین ثابت و متغیر

PART C: Reading Comprehension

Directions: In this part of the test, you will read a passage. The passage is followed by five questions. Answer the questions by choosing the best choice, (1), (2), (3), or (4). Then mark your answer sheet.

603C

Few of us think twice about how much it costs to sprinkle a little spice on our food. But there is one spice – the most expensive one in the world – that can cost more than \$1,000 per pound. It has been used in kitchens, as well as in artwork and cosmetics, for thousands of years. The color of this spice is beautiful and unique. Buddhist monks use it as the official color of their prayer robes. What makes this spice, called saffron, so treasured?

Saffron comes from a small flower called a crocus. Each blossom grows three tiny red threads, or stigmas, which are then dried and sold as saffron threads. The dried threads can also be ground and sold as powder. It takes 75,000 crocus blossoms, or 225,000 stigmas, to produce one pound of dried saffron. That's a patch of flowers the size of a football field! In addition, the tiny stigmas must be picked by hand.

Saffron is prized for its rich color and powerful flavor, which some people compare to bitter honey. Just a pinch of the powdered spice is enough to flavor a pound of rice and give it a deep golden color. Even though crocus stigmas are red, the spice turns foods or liquids into a golden yellow.

Throughout history, saffron has also been used as a medicine. According to modern studies, saffron may even lift a person's mood. This precious spice may come at a high price, but many people believe it is worth every penny.

56- The first paragraph is mainly intended to .....

1) describe the flavor of saffron	2) tell an amusing story about saffron
3) prove that saffron is overpriced	4) introduce the uses of saffron

57- Why does the author mention that saffron must be picked by hand?

- 1) to encourage people to grow crocuses at home
- 2) to describe how to get saffron from a crocus
- 3) to explain how difficult it is to obtain saffron
- 4) to suggest that saffron is a natural product

58- The word "precious" in the last paragraph is closest in meaning to .....

1) domestic	2) natural	3) valuable	4) public

59- Which statement about saffron would the author most likely agree with?

- 1) It is expensive but worth it.
- 2) It has an unattractive color.
- 3) It has bitter taste that makes it unpopular.
- 4) It can be used to treat many diseases.

60- Which of these is NOT one of the author's purposes in writing the passage?

1) to describe what saffron is	2) to persuade people to grow saffron
3) to show how popular saffron is	4) to explain why saffron is so treasured

DriQ.com

ریاضی و آمار

603C

۶۱- کدام یک از گزاره‌های زیر دارای ارزش نادرست است؟

(۱) اگر ۲ فرد باشد، آن‌گاه ۸ عددی اول است و برعکس.

(۲) اگر واریانس داده‌ها برابر صفر باشد، آن‌گاه داده‌ها با یکدیگر برابرند و برعکس.

(۳) یک چهارضلعی مربع است، اگر و تنها اگر آن چهارضلعی لوزی باشد.

(۴) اول بودن ۲۷، شرط لازم و کافی است برای زوج بودن ۱۷.

۶۲- کدام گزینه شامل همه‌ی گزاره‌هایی است که در جای خالی صدق می‌کنند؟ $(p \Rightarrow q) \equiv (\dots\dots\dots)$ (الف) $p \vee q \sim p$ (ب) $\sim q \Rightarrow \sim p$ (ج) $\sim p \Rightarrow \sim q$

(۱) «ب» (۲) «ب» و «ج» (۳) «الف» و «ج» (۴) «الف» و «ب»

۶۳- اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره نادرست است؟(۱) $(\sim p \Leftrightarrow q) \vee r$ (۲) $(p \wedge q) \Leftrightarrow (p \vee q)$ (۳) $(p \Leftrightarrow q) \Leftrightarrow (p \Rightarrow q)$ (۴) $(q \wedge r) \Rightarrow (p \wedge r)$

۶۴- کدام یک از گزاره‌های زیر گزاره‌ای همیشه درست نیست؟

(۱) $p \vee \sim p$ (۲) $p \Leftrightarrow p$ (۳) $(p \wedge \sim q) \vee (p \Rightarrow q)$ (۴) $p \wedge (p \vee q)$ ۶۵- اگر p و q دو گزاره‌ی دلخواه باشند، ارزش گزاره‌ی $(p \wedge q) \vee (p \wedge \sim q)$ کدام است؟

(۱) درست (۲) نادرست

(۳) هم‌ارزش با p (۴) هم‌ارزش با q ۶۶- اگر p و q دو گزاره‌ی دلخواه باشند، در این صورت ارزش گزاره‌های $(p \Rightarrow q) \Leftrightarrow (\sim q \Rightarrow \sim p)$ و $(p \wedge \sim p) \Leftrightarrow (q \vee \sim q)$ ، به ترتیب از

راست به چپ کدام است؟

(۱) درست - درست (۲) درست - نادرست

(۳) نادرست - درست (۴) نادرست - نادرست

۶۷- اگر ارزش گزاره‌ی $(p \vee \sim q) \Rightarrow (\sim p \wedge r)$ به انتهای مقدم درست باشد، ارزش گزاره‌ی $((\sim p \wedge q) \vee r) \Rightarrow (q \wedge \sim r)$ کدام است؟(۱) درست (۲) نادرست (۳) هم‌ارزش با p (۴) هم‌ارزش با r ۶۸- نقیض گزاره‌ی $p \vee q$ کدام است؟(۱) $\sim p \vee \sim q$ (۲) $\sim p \wedge \sim q$ (۳) $\sim p \vee \sim \sim q$ (۴) $p \vee \sim q$

۶۹- دو گزاره داریم، در جدول ارزش کدام ترکیب آن‌ها، تعداد ارزش «درست» با «نادرست» برابر است؟

(۱) ترکیب عطفی (۲) ترکیب دوشروطی

(۳) ترکیب فصلی (۴) ترکیب شرطی

۷۰- اگر گزاره‌ای با ارزش درست باشد، هم‌ارز گزاره‌ی $(\sim p \wedge r) \vee (p \wedge q)$ کدام است؟(۱) $p \Rightarrow q$ (۲) $p \vee q$ (۳) $p \wedge q$ (۴) $p \Leftrightarrow q$ ۷۱- گزاره‌ی $p \Leftrightarrow q$ با کدام یک از گزاره‌های زیر هم‌ارزش است؟(۱) $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ (۲) $(p \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow p)$ (۳) $(p \Rightarrow q) \wedge (\sim q \Rightarrow \sim p)$ (۴) $\sim p \vee q$

محل انجام محاسبات

۷۲- هم‌ارز گزاره‌ی $(p \Leftrightarrow q) \vee (\sim p \wedge q)$ کدام است؟

$p \Rightarrow q$ (۴) $\sim q \wedge p$ (۳) $p \vee q$ (۲) $p \Rightarrow \sim q$ (۱)

۷۳- جای خالی را چگونه کامل کنیم تا ارزش گزاره‌ی زیر نادرست باشد؟

«اگر ..... آن‌گاه مربع هر عدد فرد عددی زوج است و بالعکس.»

(۱) ۹۱ اول باشد.

(۲) $۸^۲ > ۴^۳$

(۳) نقیض گزاره‌ی «a مثبت است.»، «a منفی است.» باشد.

(۴) ۱۱۹ مضرب ۷ باشد.

۷۴- اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره با بقیه متفاوت است؟

$(r \vee q) \Rightarrow (p \vee q)$ (۲) $(p \wedge q) \Rightarrow r$ (۱)

$p \wedge (p \vee q)$ (۴) $(\sim p \wedge r) \Leftrightarrow (\sim q \vee r)$ (۳)

۷۵- نقیض گزاره‌ی $p \Rightarrow q$ کدام است؟

$\sim q \Rightarrow \sim p$ (۴) $p \vee \sim q$ (۳) $p \wedge \sim q$ (۲) $\sim p \Rightarrow q$ (۱)

سایت کنکور

Konkur.in

DriQ.com

علوم و فنون ادبی

603C

۷۶- عبارت زیر معرّف کیست؟

«از مورّخان مشهور ایران که اثر معروف او تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و ... را در بر می‌گیرد.»

- (۱) عطاملک جوینی (۲) نجم دایه (۳) حمدالله مستوفی (۴) دولتشاه سمرقندی

۷۷- ابیات زیر سروده‌ی کیست؟

«مرد آزاده در میان گروه

محترم آن‌گهی تواند بود

وان که محتاج خلق شد، خوار است

- (۱) خواجهی کرمانی (۲) ابن‌یمین (۳) عبید زاکانی (۴) سعدی

۷۸- در همی‌گزینه‌ها به شخصیت‌های ادبی قرن هفتم اشاره شده است، به جز .....

- (۱) شمس قیس رازی (۲) عطاملک جوینی (۳) فخرالدین عراقی (۴) شاه نعمت‌الله ولی

۷۹- ابیات زیر درباره‌ی وقایع چه سالی سروده شده است؟

«کس نیست که تا بر وطن خود گرید

دی بر سر مرده‌ای دوصد شیون بود

- (۱) ۶۱۲ ه. ق (۲) ۶۳۳ ه. ق (۳) ۷۸۰ ه. ق (۴) ۸۱۴ ه. ق

۸۰- سراینده‌ی ابیات زیر با کدام شخصیت ادبی هم‌دوره است؟

«گفت به مجنون صنمی در دمشق

عشق چه و مرتبه‌ی عشق چیست؟

عاشق یک‌رنگ و حقیقت‌شناس

نیست به جز عشق در این پرده کس

- (۱) دولتشاه سمرقندی (۲) فریدالدین عطار نیشابوری

- (۳) مولانا جلال‌الدین (۴) سلمان ساوجی

۸۱- عنوان «کتابی در سیر و سلوک عارفانه در قالب نظم و نثر» متناسب با کدام اثر است؟

- (۱) صد پند (۲) المعجم (۳) لمعات (۴) تحفة الاحرار

۸۲- اثر زیر در چه قرنی به رشته‌ی تحریر درآمده است؟

«کتابی در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی که نثر آن گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است. علاوه بر این، نویسنده در خلال

موضوعات کتاب، احادیث، آیات و اشعاری از خود و شاعران دیگر نقل می‌کند. این اثر که نثری شیوا، آراسته و دل‌انگیز دارد، در بین متون

عارفانه از مرتبه‌ای والا برخوردار است.»

- (۱) نهم (۲) هشتم (۳) هفتم (۴) ششم

۸۳- در همی‌گزینه‌ها به آثار «منثور» عبید زاکانی اشاره شده است، به جز .....

- (۱) رساله‌ی دلگشا (۲) موش و گربه (۳) اخلاق‌الاشراف (۴) صدپند

۸۴- در چند بیت آرایه‌ی «تشبیه» وجود دارد؟

«روی‌ی به طراوت قمر داری

خورشید چراغ روز می‌گردد

چون گل که ز برگ فاش شد بویش

وقت سفر است تنگ، می‌ترسم

- (۱) ۱ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۸۵- در کدام گزینه «ادات تشبیه» به کار رفته است؟

- ۱) دل چو پردی از کفم ای زلف دست از جان بدار
- ۲) در تن کشته‌ی شمشیر تو از جوش نشاط
- ۳) در عین خاکساری اگر تندی‌ای کنیم
- ۴) چون تواند کسی از یاد تو غافل گردید

۸۶- در کدام گزینه تشبیه گسترده به کار رفته است؟

- ۱) آتش عشق به تدبیر نگردهد خاموش
- ۲) در کمان‌خانه‌ی ابروی بلنداقبالش
- ۳) هم‌چو آینه شدم دیده‌ی حیران همه تن
- ۴) شب روز شود بعد نسیم سحر و دوش

۸۷- در کدام گزینه آرایه‌ی «تشبیه» وجود دارد؟

- ۱) دور تو به سر رسید ای دل
- ۲) گر توبه تو را شکسته می‌بود
- ۳) دامان تو روز حشر گیرد
- ۴) بر شیشه‌ی آسمان زنی سنگ

۸۸- در کدام گزینه «تشبیه فشرده» وجود ندارد؟

- ۱) ز وصف لعل لبش شد حدیث من رنگین
- ۲) نبض هر خاری که می‌جنبد در این صحرا بگیر
- ۳) تو را داده‌ست دست شوق بر باد
- ۴) چون دفتر دل هر ورقی در کف بادی‌ست

۸۹- «تعداد تشبیه‌ها» در کدام گزینه کم‌تر است؟

- ۱) یک سر مو نیست از تیغ زبان اندیشه‌ام
- ۲) نیست بر تحسین بلبل گوش من چون شاخ گل
- ۳) شمع سبز من به کوری سوخت در بزم وجود
- ۴) فرصت خاریدن سر نیست از حیرت مرا

۹۰- در همه‌ی گزینه‌ها «تشبیه با ذکر هر چهار پایه» وجود دارد، به جز .....

- ۱) ز شوخی گرچه می‌ماند به آهو چشم پرکارش
- ۲) خون ما روی زمین را شست و شویی می‌دهد
- ۳) چراغ گل ز بی‌تابی به شمع صبح می‌ماند
- ۴) چون صدف دریادلان را باز می‌ماند دهن

۹۱- در همه‌ی گزینه‌ها «اضافه‌ی تشبیه‌ی» وجود دارد، به جز .....

- ۱) بر صفحه‌ی دلی که غم عشق را سزاست
- ۲) کوه‌گناه ما نتواند تمام کرد
- ۳) چون صبح زیر خیمه‌ی دل‌گیر آسمان
- ۴) هم‌چو شاهینی است چشم لاله‌رنگ آن پری

۹۲- تقطیع هجایی همه‌ی گزینه‌ها یکسان است، به جز .....

- ۱) اگر پیشم نشینی دل‌نشانی
- ۲) وجودی دارم از مهرت گدازان
- ۳) اگر یک سر مو فراتر برم
- ۴) بیا تا جان شیرین در تو ریزم

این مثل نشنیده‌ای کز خانه‌ای دیوانه‌ای؟
استخوان پسته‌ی خندان‌شده را می‌ماند
با چشم سازگار بود توتیای ما
که ز بی‌تابی دل، قبله‌نمایی در خواب

تب خورشید خنک از دم عیسی نشود
تیر بی‌خواست در آغوش کمان می‌آید
تا مرا دولت دیدار میسر گردید
شد روز دلم شب چو نسیم سحر آمد

وز جهل هنوز ساخت مستی
کی توبه‌ی خویش می‌شکستی؟
خاری که به زیر پا شکستی
از جام غرور بس که مستی

اگرچه رنگ نمی‌گیرد از شراب نفس
از گریبان فنا چون برق، دیگر سر برآر
مرا کنده‌ست سیل اشک بنیاد
شیرازه‌ی آن زلف رسا را چه کنند کس؟

می‌کند پیرایش افزون اعتبارم هم‌چو سرو
زین گلستان با خود افتاده‌ست کارم هم‌چو سرو
آتشین‌بالی نشد هرگز دچارم هم‌چو سرو
دست خود را در بغل پیوسته دارم هم‌چو سرو

شکوه پنجه‌ی شیر است مژگان سیاهش را
در تنور خاک چون پنهان شود طوفان ما؟
کدامین سنگ‌دل یارب به این گلزار می‌آید؟
گوهرافشانی کند چون کلک گوهر بار من

ما شوخ‌دیدگان غم دنیا نوشته‌ایم
سنگ کمی که ما به ترازو نهاده‌ایم
در آرزوی یک نفوس بی‌غمانه‌ایم
شهر خود را نگارین کرده از خون شکار

۹۳- در کدام گزینه به تقسیم‌بندی درست ارکان بیت زیر اشاره شده است؟

- «غافل مباش ار عاقلی دریاب اگر صاحب‌دلی
 (۱) غافل مباش / ار عاقلی / دریاب اگر / صاحب‌دلی
 (۲) غافل مبا / ش ار عاقلی / دریاب اگر / صاحب‌دلی
 (۳) غافل مباش / ار عاقلی در / یاب اگر صا / حب‌دلی
 (۴) غافل مباش ار / عاقلی / دریاب اگر / صاحب‌دلی
- باشد که نتوان یافتن دیگر چنین ایام را»
 باشد که / نتوان یافتن / دیگر چنین / ایام را
 باشد که نت / وان یافتن / دیگر چنین / ایام را
 باشد که نت/ وان یاف / تن دیگر / چنین ایام را
 باشد که / نتوان یافتن / دیگر چ / نین ایام را

۹۴- اگر بخواهیم دو بیت هم‌وزن داشته باشیم، جاهای خالی را باید با واژگان کدام گزینه تکمیل کنیم؟

- «دعایی گر ..... به دشنامی عزیزم کن
 گمان از ..... بردم که دریا تا کمر باشد
- که گر تلخ است شیرین است از آن لب هرچه فرمایی
 چو پایابم برفت اکنون بدانستم که دریایی»

- (۱) نمی‌گویی - تشنگی
 (۲) نمی‌کنی - تنهایی
 (۳) نخواهی کرد - بی‌باری
 (۴) نمی‌خوانی - بی‌خردی

۹۵- هجاهای کدام گزینه با بیت «هرکه چیزی دوست دارد، جان و دل بر وی گمارد / هرکه محرابش تو باشی، سر ز خلوت بر نیارد» یکسان است؟

- (۱) ای ساربان، آهسته ران، کآرام جانم می‌رود
 (۲) ز کوی یار می‌آید، نسیم باد نوروژی
 (۳) خدایا تو دانی که بر ما چه آمد
 (۴) زندگانی صرف کردن در طلب حیفی نباشد
- وآن دل که با خود داشتیم، با دل ستانم می‌رود
 از این باد ار مدد خواهی، چراغ دل برافروزی
 خدایا تو دانی که ما را چه می‌شد
 گر دری خواهد گشودن سهل باشد انتظاری

تاریخ

603C

- ۹۶- گونه‌های مختلف ادبیات عامیانه مانند داستان‌های تاریخی، قهرمانی و انواع شعرها نظیر دوبیتی، تصنیف، ترانه و لایلی در کدام دسته از منابع تاریخی ایران قرار می‌گیرند؟
- (۱) آثار شفاهی (۲) تاریخ‌های عمومی (۳) تاریخ‌های محلی (۴) متون ادبی
- ۹۷- سفرنامه‌های «ژان شاردن» و «پیتر دلاواله» در کدام دوره‌ی تاریخی نوشته شده‌اند؟
- (۱) زندیه (۲) قاجاریه (۳) تیموری (۴) صفویه
- ۹۸- کدام گزینه از جمله‌اموری می‌باشد که مورخ در نقد روایت‌کننده (راوی) با آن روبه‌رو است؟
- (۱) مقایسه‌ی هویت و اهداف راوی با سایر راویان معاصرش (۲) تطبیق و سنجش اخبار و گزارش راوی با معیار عقل (۳) بررسی فاصله‌ی زمانی و مکانی میان راوی و خبر (۴) میزان بهره‌گیری راوی از منابع موجود در عصر خود
- ۹۹- کدام عبارات از ویژگی‌های «تاریخ محلی» به شمار می‌آید؟
- (الف) یکی از انگیزه‌های اصلی نویسنده‌ی این دسته از کتاب‌ها، شرح حال شاهان هر منطقه است.
(ب) از مهم‌ترین گونه‌های تاریخ‌نگاری و یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی و ... است.
(ج) باگسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.
(د) تاریخ سیستان، فارسنامه‌ی ابن‌بلخی و تاریخ رویان از جمله نمونه‌های مشهور تاریخ محلی است.
(ه) این نوع تاریخ‌نگاری از دوره‌ی تیموریان به بعد مرسوم شد.
- (۱) «الف» - «ب» - «ه» (۲) «ب» - «ج» - «د» (۳) «ج» - «د» - «ه» (۴) «الف» - «ب» - «ج»
- ۱۰۰- در آغاز از تاریخ‌نگاری روایی، برای ثبت چه اطلاعاتی استفاده می‌شد؟
- (۱) سخنان و سیره‌ی پیامبر و صحابه‌ی ایشان (۲) وقایع تاریخی قرون اولیه‌ی اسلام و ایران (۳) فتوحات مسلمین در نواحی شام و عراق (۴) ذکر احوال خلفا و سلسله‌های اسلامی ایران
- ۱۰۱- کدام یک از کتاب‌های زیر، از نمونه‌های «تاریخ‌نگاری تحلیلی» نیست؟
- (۱) تجارب الامم (۲) تاریخ بیهقی (۳) فتوح البلدان (۴) مروج الذهب
- ۱۰۲- ابوطالب در برابر فشارها و تنگناهای مشرکان برای دست برداشتن از حمایت حضرت محمد (ص)، به کدام روش روی آورد؟
- (۱) از پیامبر (ص) درخواست کرد که دعوت خود را پنهانی ادامه دهد. (۲) طایفه‌ی بنی‌هاشم را به حمایت از آن حضرت فراخواند. (۳) زمینه‌ی مهاجرت گروهی از مسلمانان را به حبشه فراهم ساخت. (۴) به همراه خاندان خود به محلی در بیرون از مدینه پناه برد.
- ۱۰۳- چه تعداد از عبارات زیر در مورد «قبیله در شبه‌جزیره عربستان پیش از اسلام» درست است؟
- (الف) وابستگی شدید عرب‌ها به قبیله‌ی خود، موجب به وجود آمدن عصبیت قبیله‌ای شد.
(ب) از جمله شاخص‌ترین ارزش‌های حاکم بر نظام قبیله‌ای، افتخار به حسب و نسب بود.
(ج) در قبایل شبه‌جزیره عربستان، زن از مقام و منزلت بالایی برخوردار بود.
(د) شجاع به کسی گفته می‌شد که در منازعات قبیله‌ای، در مقابل دشمنان از خود رحم و مروت نشان دهد.
(ه) قبیله یک واحد اجتماعی و سیاسی مستقل و شامل افرادی بود که با هم دارای نیای مشترک بودند.
- (۱) ۲ (۲) ۱ (۳) ۴ (۴) ۳
- ۱۰۴- هم‌زمان با ظهور اسلام، «الله» در میان مردم مکه از چه جایگاهی برخوردار بود؟
- (۱) خالق بزرگ آسمان و آفریننده‌ی سایر بت‌های کعبه تلقی می‌شد. (۲) محبوب‌ترین بت در خانه‌ی کعبه بود. (۳) عامل پیوند انسان با جهان پس از مرگ دانسته می‌شد. (۴) آفریننده‌ی جهان به شمار می‌رفت.
- ۱۰۵- تحریم اقتصادی و اجتماعی قریش علیه طایفه‌ی بنی‌هاشم، حدود ..... سال و تا سال دهم بعثت ادامه یافت و در آن مدت .....
- (۱) دو - حضرت خدیجه و ابوطالب، دو حامی بزرگ پیامبر، از دنیا رفتند.
(۲) سه - حضرت خدیجه و ابوطالب، دو حامی بزرگ پیامبر، از دنیا رفتند.
(۳) سه - بنی‌هاشم مشکلات و سختی‌های فراوانی را تحمل کردند.
(۴) دو - بنی‌هاشم مشکلات و سختی‌های فراوانی را تحمل کردند.

DriQ.com

جغرافیا

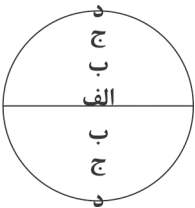
603C

۱۰۶- کدام گزینه از ویژگی‌های هوا کره است؟

- (۱) محل تشکیل ابرها در زمان‌های بسیار طولانی است.
- (۲) بیش‌ترین تغییرات آب‌وهوایی در این قسمت زمین به وجود می‌آید.
- (۳) به لایه‌ی خارج از جو زمین می‌گویند.
- (۴) ۴۰۰۰ کیلومتری اطراف سیاره‌ی زمین را فراگرفته است.

۱۰۷- با توجه به تصویر، کدام منطقه در جهان بیش‌ترین انرژی را از خورشید دریافت می‌کند؟

- (۱) «الف»
- (۲) «ب»
- (۳) «ج»
- (۴) «د»

۱۰۸- چه عاملی باعث تفاوت وسعت منطقه‌ی روشن و تاریک، طول روز و شب و فصول مختلف در نواحی مختلف در نیمکره‌ی شمالی و جنوبی شده است؟

- (۱) دور بودن خورشید از زمین و نرسیدن نور به اطراف زمین
- (۲) حرکت وضعی زمین و چرخش زمین به دور خورشید
- (۳) یکنواخت نبودن زاویه‌ی تابش خورشید بر روی زمین
- (۴) مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید

۱۰۹- چرا هوای گرم بر روی زمین یک مرکز کم‌فشار (سیکلون) را ایجاد می‌کند؟

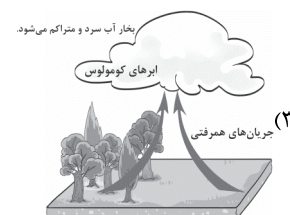
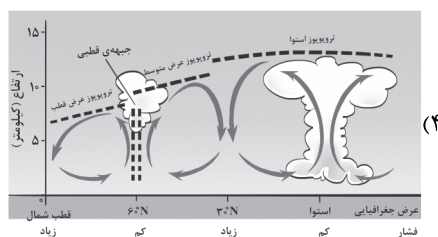
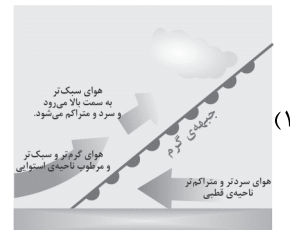
- (۱) فشار هوای گرم نسبت به مرکز ناحیه بسیار زیاد است.
- (۲) هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کم‌تری را ایجاد می‌کند.
- (۳) هوای گرم سنگین به سمت پایین یا سطح زمین فرود می‌آید.
- (۴) هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار بیش‌تری را ایجاد می‌کند.

۱۱۰- جبهه‌ی قطبی هوا در کدام منطقه ایجاد می‌شود؟

- (۱) بین هوای سرد و هوای معتدل در منطقه‌ی معتدله
- (۲) بین هوای معتدل و هوای گرم در منطقه‌ی سرد
- (۳) بین هوای گرم استوایی و هوای سرد قطبی در منطقه‌ی معتدله
- (۴) بین هوای سرد قطبی با هوای معتدل در منطقه‌ی سرد

۱۱۱- کدام شکل «بارندگی سیکلونی» را به درستی نشان می‌دهد؟

تشکیل ابر، تراکم و بارش

۱۱۲- «قوم پشتون» بیش تر در مرز کدام کشورها قرار دارد؟

- (۱) افغانستان - پاکستان
(۲) افغانستان - ایران
(۳) پاکستان - ایران
(۴) افغانستان - ترکمنستان

۱۱۳- در کشور سوئیس کدام زبان کم ترین پراکندگی را دارد؟

- (۱) ایتالیایی (۲) رمانش (۳) فرانسه (۴) آلمانی

۱۱۴- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب در مورد «کانون ناحیه و مرزهای ناحیه» مشخص کنید.

(الف) مراتع مداری دارای علفزارهای بلند هستند.

(ب) مراتع مداری در حاشیه‌ی صحرا به علت گرمای زیاد به استپ بیابانی تبدیل می‌شوند.

(ج) ساوان یک ناحیه‌ی انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و مراتع مداری است.

(د) هرچه به سمت بیابان صحرا پیش می‌رویم، بارندگی کم تر و علف‌های ساوان کوتاه تر و تنک تر می‌شوند.

- (۱) ص - غ - غ - غ (۲) غ - ص - ص - ص (۳) غ - غ - غ - ص (۴) ص - غ - غ - ص

۱۱۵- کدام تعاریف در مورد «باد» صحیح است؟

(الف) هوا از جایی که فشار کم تر است، به سمت جایی که فشار بیش تر است، حرکت می‌کند.

(ب) هوای سرد و سنگین بالا می‌رود و هوای نسبتاً گرم و سبک به زیر آن می‌رود و جانشین آن می‌شود.

(ج) هوا از جایی که فشار بیش تر وجود دارد، به سمت جایی که فشار کم تر دارد، جریان می‌یابد.

(د) هوای گرم و سبک بالا می‌رود و هوای نسبتاً سرد و سنگین به زیر آن می‌رود و جانشین آن می‌شود.

- (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

سایت کنکور

Konkur.in

DriQ.com

جامعه‌شناسی

603C

۱۱۶- به ترتیب در کدام‌یک از دیدگاه‌های زیر، تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی نادیده گرفته می‌شود و کدام‌یک از موارد زیر، از ویژگی‌های جهان تکوینی نیست؟

- (۱) در این دیدگاه، جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌هاست - در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری به نام جهان تکوینی قرار دارد.
- (۲) دیدگاهی که جهان تکوینی را به جهان طبیعت، محدود می‌کند - این جهان، محصول زندگی انسان می‌باشد.
- (۳) در این دیدگاه، جهان تکوینی، محدود به جهان طبیعت نیست - وجود جهان تکوینی مستقل از خواست و اراده‌ی انسان است.
- (۴) دیدگاهی که جهان طبیعی را مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی می‌داند - این جهان، پیش از انسان وجود داشته است.

۱۱۷- به ترتیب کدام‌یک از گزینه‌های زیر، به «استعمار قدیم»، «استعمار نو» و «استعمار فرانو» اشاره دارد؟

- (۱) حضور پنهان استعمارگران - در اختیار گرفتن کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر - پنهان بودن استعمارگران و مجریان آن‌ها
- (۲) حضور پنهان استعمارگران - به ارزش‌های فرهنگ دیگر هجوم می‌برند - مجریان و استعمارگران آشکارند.
- (۳) حضور مستقیم و آشکار استعمارگران - پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه‌ی کشورهای مستعمره به وجود آمد - هدف قرار دادن هویت فرهنگی دیگر کشورها

(۴) استعمارگران پنهان و مجریان آن‌ها آشکارند - حضور مستقیم و آشکار دارند - از ابزارهای فرهنگی و علمی استفاده می‌کنند.

۱۱۸- کدام‌یک از عبارات‌های زیر، به دیدگاه قرآن در مورد جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی مربوط نیست؟

(۱) جامعه و فرهنگ، جایگاه ویژه‌ای دارند، در عین حال جهان فردی اشخاص نادیده گرفته نمی‌شود و بر مسئولیت فرد در برابر فرهنگ و جامعه تأکید دارد.

(۲) در این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(۳) براساس این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی مهم هستند و در تعامل با یکدیگر می‌باشند.

(۴) جهان تکوینی، محدود به جهان طبیعت نیست، بلکه براساس حکمت و خواست خداوند، با افراد و جوامع انسانی، رفتاری حکیمانه دارد.

۱۱۹- هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب به کدام‌یک از ویژگی‌های «فرهنگ جهانی مطلوب» اشاره دارد؟

- در صورت وجود این ویژگی، می‌توان از قطبی شدن جهان و بهره‌کشی ظالمانه‌ی برخی انسان‌ها از برخی دیگر جلوگیری کرد.

- با وجود آن، یک فرهنگ می‌تواند میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد.

- برای این‌که یک فرهنگی بتواند زمینه‌ی تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد، باید چنین روحیه‌ای را در انسان‌ها ایجاد کند.

- زمانی یک فرهنگ می‌تواند مانع گرفتار شدن بشر به بحران‌های روحی و روانی شود که هم به نیازهای دنیوی او بپردازد و هم به نیازهای ابدی او.

(۱) عدالت - حقیقت - معنویت - آزادی

(۲) آزادی - عقلانیت - تعهد و مسئولیت - معنویت

(۳) آزادی - عقلانیت - عدالت - حقیقت

(۴) عدالت - حقیقت - تعهد و مسئولیت - معنویت

۱۲۰- به فرهنگی که تسلط یک قوم یا جامعه را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ ..... می‌گویند و فرهنگی که کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون آن به خدمت می‌گیرد، .....

می‌گویند، اما فارابی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، ولی هنجارهای آن هم‌سو با حق نباشد، ..... می‌نامد.

(۱) حق - مدینه‌ی فاسقه - فرهنگ صهیونیسم

(۲) سلطه - فرهنگ صهیونیسم - فرهنگ استکبار

(۳) استکبار - فرهنگ سرمایه‌داری - مدینه‌ی فاسقه

(۴) سرمایه‌داری - فرهنگ سلطه - مدینه‌ی فاسقه

۱۲۱- به ترتیب، عبارات‌های زیر را از حیث درست یا نادرست بودن مشخص نمایید.

(الف) فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد، فرهنگ جهانی است.

(ب) پذیرش تفاوت‌ها در فرهنگ جهانی، انگیزه‌ی شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد.

(ج) فرهنگ جهانی باید روح عدالت‌خواهی را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه‌ی گسترش ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

(د) فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع نمایند.

(۱) ص - ص - غ - ص (۲) ص - ص - ص - غ (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۱۲۲- به اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت نظامی و سیاسی، ..... می‌گویند که از قرن ..... میلادی توسط اروپاییان آغاز شد و در ..... میلادی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

- (۱) امپراتوری - بیستم - قرون نوزدهم و بیستم
(۲) استعمار - پانزدهم - قرون هفدهم و هجدهم
(۳) امپراتوری - هفدهم - سده‌های نوزدهم و بیستم
(۴) استعمار - بیستم - سده‌های هفدهم و هجدهم

۱۲۳- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب به باورهای کدام دیدگاه اشاره دارند؟

- جهان طبیعت، مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است.
- جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌ها می‌باشد.
- ادراک و آگاهی، فقط به انسان منحصر نمی‌شود.

(۱) محدود کردن جهان تکوینی به جهان طبیعت - جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی دانستن - جهان تکوینی را محدود به جهان طبیعت ندانستن

(۲) جهان فرهنگی را همانند جهان ذهنی و تکوینی مهم دانستن - جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی دانستن - نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی

(۳) بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوت قائل شدن - اهمیت نداشتن جهان ذهنی و جهان تکوینی - رفتار حکیمانه داشتن جهان تکوینی با افراد و جوامع، براساس حکمت خداوند

(۴) برای ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی قائل بودن - فراهم بودن فرصت تعامل صحیح انسان با خودش و جهان هستی - اهمیت نداشتن جهان ذهنی و تکوینی

۱۲۴- چند مورد از موارد زیر، از ویژگی‌های «استعمار نو» نیست؟

- (الف) از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.
(ب) استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی استفاده می‌کنند.
(ج) در این استعمار، استعمارگران از کودتای نظامی استفاده می‌کنند.
(د) استعمارگران از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرند.
- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۲۵- کدام گزینه از ویژگی‌های استعمار اروپایی در فاصله‌ی قرن پانزدهم تا قرن نوزدهم نیست؟

- (۱) استعمارگران در هجوم به قاره‌ی آمریکا، برای تأمین سلطه‌ی خود، شمار زیادی از ساکنان بومی را از بین بردند.
(۲) موفقیت‌های استعمار در این دوره، ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.
(۳) استعمار اروپایی در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.
(۴) استعمارگران از طریق دولت‌های دست‌نشانده‌ی خود، به آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم بردند.

Konkur.in

۱۲۶- کدام گزینه درست است؟

- (۱) هیچ دانشی نیست که بتوان زمان و مکان آغاز آن را معلوم کرد.
- (۲) تنها فلسفه است که زمان و مکان آغاز آن نامعلوم است.
- (۳) دانش‌های غیر از فلسفه تنها زمان آغاز نامعلوم دارند.
- (۴) اگر زمان آغاز یک دانش نامعلوم باشد، مکان آغاز آن نیز نامعلوم است.

۱۲۷- ریشه‌ی اندیشه‌های فلسفی در اصل .....

- (۱) در یونان است.
- (۲) در مصر، بین‌النهرین و ایران باستان قرار دارد.
- (۳) قابل دست‌یابی نیست، چون فلسفه آغاز ندارد.
- (۴) در تمدن‌هایی است که هیچ آثار مکتوبی از آن‌ها وجود ندارد.

۱۲۸- راه آشنایی ما با اندیشه‌های تالس، مطالعه‌ی ..... است.

- (۱) آثار نوشته‌شده‌اش
- (۲) اندیشه‌های اسطوره‌ای و تخیلی
- (۳) نوشته‌های فیلسوفان بعدی‌اش
- (۴) افسانه‌های مربوط به خدایان

۱۲۹- کدام گزینه در مورد «فیثاغورس و پیروانش» نادرست است؟

- (۱) نخستین کسانی بودند که خود را وقف ریاضی کردند.
- (۲) فلسفه و عرفان را با هم آمیختند و یک دستگاه فلسفی عمیق تأسیس کردند.
- (۳) در نظر آنان اصول ریاضی درباره‌ی تمام موجودات صادق است.
- (۴) عناصر اولیه‌ی همه‌ی موجودات راه اعداد و اصول اعداد می‌دانند.

۱۳۰- کدام گزینه، در مورد نظر «گزنوفانس» درباره‌ی بزرگ‌ترین خدا نادرست است؟

- (۱) همیشه ثابت است و حرکت ندارد.
- (۲) در صورت شبیه مخلوقات فانی نیست.
- (۳) در اندیشه شبیه انسان است.
- (۴) فراتر از مکان است.

۱۳۱- کدام فیلسوف به «فیلسوف تاریک‌اندیش» معروف است؟

- (۱) تالس، چون آثاری از او باقی نمانده است.
- (۲) فیثاغورس، چون فقط به ریاضی اهمیت می‌دهد.
- (۳) هراکلیت، چون با ابهام و پیچیدگی سخن می‌گفت.
- (۴) پارمنیدس، چون جهان را ثابت و غیرمتحرک می‌داند.

۱۳۲- با توجه به نظر هراکلیتس که «نمی‌توان در یک رودخانه دوبار گام نهاد»، نظر کدام متفکر غیرقابل قبول است؟

- (۱) تالس
- (۲) فیثاغورث
- (۳) گزنوفانس
- (۴) پارمنیدس

۱۳۳- اگر ما اطلاعاتی از اندیشه‌های یک تمدن نداشته باشیم، .....

- (۱) نمی‌توانیم بگوییم در مورد چه مسائلی می‌اندیشیده‌اند.
- (۲) می‌توانیم بگوییم در مورد مسئله‌های اساسی زندگی اندیشیده‌اند.
- (۳) می‌توانیم ادعا کنیم که بر تمدن‌های بعدی تأثیری نداشته‌اند.
- (۴) یعنی آثار مکتوبی از آن‌ها به جای نمانده است.

۱۳۴- پاسخ کدام پرسش نیازمند تفکر فلسفی است؟

- (۱) کدام کتاب فلسفی برای نوجوانان مناسب است؟
- (۲) معنای کلمه‌ی فلسفه در طول تاریخ چه تغییراتی کرده است؟
- (۳) کدام بخش از فلسفه به هستی و کدام بخش به چیستی می‌پردازد؟
- (۴) فلسفه در زندگی روزمره‌ی هر انسانی چه جایگاهی دارد و چرا باید به آن پرداخت؟

۱۳۵- پاسخ‌گویی به پرسش‌های فلسفی .....

- (۱) باعث تغییر در زندگی روزمره خواهد شد.
- (۲) فقط از عهده‌ی فیلسوفان برمی‌آید.
- (۳) بدون کنار گذاشتن زندگی روزمره ممکن نیست.
- (۴) ضرورتی عام و همگانی است.

۱۳۶- برای گذر از زندگی روزمره، نیازمند ..... هستیم.

- (۱) دقت و نظم منطقی (۲) حیرت و شگفتی (۳) ورزیدگی عقلی (۴) طرح سؤالات اساسی

۱۳۷- کدام گزینه بر گزینه‌های دیگر مقدم است؟

- (۱) ارائه استدلال صحیح برای کشف مجهولات
(۲) آگاهی از مجهولات و ندانسته‌های خود
(۳) جست‌وجوی پاسخ برای سؤالات فلسفی
(۴) به دست آوردن دریافت فلسفی از مسائل اساسی

۱۳۸- کدام گزینه، سؤالی فلسفی مربوط به حوزه‌ی شناخت است؟

- (۱) آیا یادآوری خاطرات خوشایند بر همه‌ی انسان‌ها تأثیری یکسان دارد؟
(۲) زمانی که انسان محبت نسبت به کسی را در خود ایجاد می‌کند، آیا در مغز او اتفاقی می‌افتد؟
(۳) آیا فعالیت‌های مغز در زمان مرور خاطرات خوش و خاطرات رنج‌آور یکسان است؟
(۴) اگر حافظه‌ی جایی در مغز داشته باشد، خاطره‌ی یک کوه را چگونه می‌توان در مغز جای داد؟

۱۳۹- می‌توان گفت ماوراءالطبیعه .....

- (۱) با مابعدالطبیعه تفاوتی ندارد.
(۲) علم به هستی است، اما در حالت جزئی.
(۳) مرتبه‌ای از عالم است که ماورای هستی قرار دارد.
(۴) می‌تواند توسط مابعدالطبیعه بررسی شود.

۱۴۰- این‌که یک فیزیک‌دان در مورد وجود خدا و نحوه‌ی به وجود آمدن جهان به روش فیزیک استدلال کند، .....

- (۱) نادرست است، چون موضوعات اساسی را باید با روش عقلانی بررسی کرد.
(۲) درست است، چون موضوع فیزیک جهان و هر چیزی که در جهان است می‌باشد.
(۳) نادرست است، چون تفکر در ذات خدا باطل است و با هیچ روشی نمی‌توان خدا را شناخت.
(۴) درست است، چون روش فیزیک این قابلیت را دارد که هر موضوعی را بررسی و موشکافی کند.

۱۴۱- هر یک از عبارات‌های زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(الف) شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی

(ب) رفتارهای وابسته به آمادگی زیستی

(ج) از مهم‌ترین عوامل محیطی که بر روی تغییرات رشدی تأثیر می‌گذارد.

(۱) الف: پختگی ب: فراخنای زندگی ج: حل مسائل

(۲) الف: رشش ب: وراثت ج: یادگیری

(۳) الف: فراخنای زندگی ب: پختگی ج: یادگیری

(۴) الف: فراخنای زندگی ب: وراثت ج: حل مسائل

۱۴۲- ابیات «با سیه‌دل چه سود گفتن وعظ / نرود میخ آهنین در سنگ» و «کمال هم‌نشین در من اثر کرد / وگرنه من همان خاکم که هستم» به

ترتیب به کدام عامل مؤثر در رشد اشاره دارند؟

(۱) محیطی - محیطی

(۲) زیستی - زیستی

(۳) محیطی - زیستی

(۴) زیستی - محیطی

۱۴۳- به ترتیب بگویید هر یک از عبارات زیر، به شناخت اشاره دارند یا رفتار؟

(الف) دویدن به سمت پدر

(ب) اندیشیدن درباره‌ی شغل

(ج) حرکت دسته‌جمعی جوجه‌ها

(۱) رفتار - رفتار - رفتار

(۲) رفتار - شناخت - رفتار

(۳) شناخت - شناخت - شناخت

(۴) شناخت - رفتار - شناخت

۱۴۴- در مورد چگونگی شکل‌گیری سطوح مختلف شناخت، کدام نمودار به درستی ترسیم شده است؟

۱۴۵- از نظر پیامبر گرامی اسلام (ص)، کودک در کدام هفت سال زندگی، وزیر و مشاور است و این سن حدوداً کدام دوره‌ی زندگی را شامل می‌شود؟

(۱) هفت سال سوم - نوجوانی

(۲) هفت سال دوم - کودکی دوم

(۳) هفت سال سوم - کودکی دوم

(۴) هفت سال دوم - نوجوانی

۱۴۶- هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام جنبه از رشد کودکان است؟

(الف) توانایی بالا نگه داشتن چانه و سینه در دو ماهگی

(ب) احساس پشیمانی در کودک به دلیل انجام رفتار نادرست

(ج) تصمیم‌گیری کودک جهت انتخاب بین انواع اسباب‌بازی

(۱) الف: هیجانی ب: شناختی ج: جسمانی

(۲) الف: جسمانی ب: شناختی ج: هیجانی

(۳) الف: هیجانی ب: هیجانی ج: شناختی

(۴) الف: جسمانی ب: هیجانی ج: شناختی

۱۴۷- در کدام روش جمع‌آوری اطلاعات، بعد از شنیدن پاسخ سؤال قبلی، پرسش بعدی سازمان می‌یابد؟

(۱) پرسش‌نامه

(۲) مصاحبه

(۳) آزمون

(۴) مشاهده

۱۴۸- کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) کودکی اول، ۲ تا ۷ سالگی را شامل می‌شود.

(۲) رشد انسان بعد از تولد آغاز می‌شود.

(۳) در هفت سال دوم کودک را باید به دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت.

(۴) رشد در دوره‌ی کودکی از زمان تولد تا ۱۱-۱۲ سالگی است.

۱۴۹- در کدام گزینه هیجان مرکب دیده نمی‌شود؟

(۱) ترس - محبت - خشم

(۲) احساس پشیمانی - سپاس‌گزاری - خشم

(۳) ترحم - خشم - احساس پشیمانی

(۴) ترس - ترحم - محبت

۱۵۰- در کدام گزینه مفاهیم زیر به درستی بیان شده است؟

(الف) نشستن مستقل حدوداً در چه دامنه‌ی سنی اتفاق می‌افتد؟

(ب) دوقلوهایی که از دو تخمک جدا به وجود آمده‌اند.

(ج) هفت سالی که کودک فرمانبردار است.

(۱) الف: ۲ تا ۵ ماهگی ب: ناهمسان ج: هفت سال دوم

(۲) الف: ۳ تا ۶ ماهگی ب: همسان ج: هفت سال اول

(۳) الف: ۵ تا ۸ ماهگی ب: ناهمسان ج: هفت سال دوم

(۴) الف: ۵ تا ۸ ماهگی ب: همسان ج: هفت سال اول

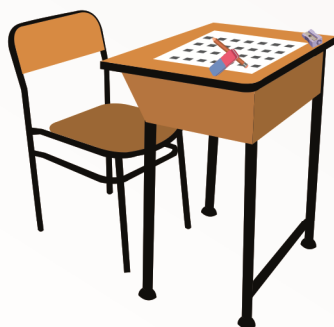

نظرسنجی آزمون‌های سراسری گاج

دانش آموز گرامی؛

لطفاً بعد از پایان آزمون به سؤالات ۱ تا ۶ در قسمت نظرسنجی با دقت پاسخ دهید.

- ۱- آیا آزمون در حوزه‌ی شما به موقع شروع می‌شود؟
- (۱) بله، هر دو مورد به موقع و دقیقاً سر وقت آغاز می‌شود.
(۲) پاسخ‌گویی به سؤال‌های علمی رأس ساعت آغاز نمی‌شود.
(۳) پاسخ‌گویی به سؤال‌های علمی رأس ساعت آغاز نمی‌شود.
(۴) در هر دو مورد بی‌نظمی وجود دارد.
- ۲- آیا دانش‌آموزان متأخر در محل جداگانه متوقف می‌شوند؟
- (۱) خیر، متأسفانه تا زمان شروع آزمون (و حتی گاهی اوقات پس از آن) داوطلبان متأخر در حال رفت‌وآمد در سالن آزمون هستند.
(۲) این موضوع تا حدودی رعایت می‌شود اما نه به طور کامل
(۳) بله، افراد متأخر ابتدا متوقف می‌شوند و بعداً وارد حوزه می‌شوند، اما در هنگام ورود، سروصدا و همهمه ایجاد می‌شود.
(۴) بله، افراد متأخر بعداً وارد حوزه می‌شوند، ضمناً برای آنان محل جداگانه‌ای در نظر گرفته شده و بی‌نظمی و سروصدا ایجاد نمی‌شود.
- ۳- عملکرد و جدیت مراقبان آزمون امروز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
- (۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف
- ۴- طبق مقررات آزمون‌های گاج، باید دفترچه‌ی پاسخ تشریحی فقط پس از پایان آزمون توزیع شود. در حوزه‌ی شما توزیع دفترچه‌ی پاسخ تشریحی چگونه است؟
- (۱) در اواخر آزمون، دفترچه‌ی پاسخ تشریحی در کنار صندلی‌ها گذاشته می‌شود.
(۲) به افرادی که حوزه را زودتر ترک می‌کنند، دفترچه‌ی پاسخ تشریحی داده می‌شود.
(۳) در هنگام جمع‌آوری پاسخ‌برگ، دفترچه‌ی پاسخ تشریحی توزیع می‌شود.
(۴) پس از اتمام جمع‌آوری پاسخ‌برگ، دفترچه‌ی پاسخ تشریحی توزیع می‌شود.
- ۵- آیا در حوزه‌ی شما به داوطلبان قبل از پایان آزمون اجازه‌ی ترک حوزه داده می‌شود؟
- (۱) بله، قبل از پایان آزمون اجازه‌ی ترک حوزه داده می‌شود.
(۲) گاهی اوقات
(۳) به ندرت
(۴) خیر، هیچ‌گاه
- ۶- به طور کلی کیفیت برگزاری آزمون امروز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
- (۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۰

جمعه ۹۷/۰۸/۲۵

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم انسانی

دوره‌ی دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۵۰	مدت پاسخگویی: ۱۵۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی ۲	۱۵	۱	۱۵	۱۵ دقیقه
۲	عربی، زبان قرآن ۲	۱۵	۱۶	۳۰	۱۵ دقیقه
۳	دین و زندگی ۲	۱۵	۳۱	۴۵	۱۵ دقیقه
۴	زبان انگلیسی ۲	۱۵	۴۶	۶۰	۱۵ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۶۱	۷۵	۲۰ دقیقه
۶	علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۷۶	۹۵	۲۰ دقیقه
۷	تاریخ ۲	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه
۸	جغرافیا ۲	۱۰	۱۰۶	۱۱۵	۱۰ دقیقه
۹	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۱۱۶	۱۲۵	۱۰ دقیقه
۱۰	فلسفه	۱۵	۱۲۶	۱۴۰	۱۵ دقیقه
۱۱	روان‌شناسی	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه

حق چاپ و تکثیر پاسخ‌های آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع می‌باشد و پیگرد قانونی دارد.

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	ابوالفضل مزروعی - اسماعیل محمدزاده مسیح گرچی - مریم نوری‌نیا
زبان عربی	خدیجه علیپور	حسام حاج مؤمن - شاهو مرادیان سمیه رضاپور
دین و زندگی	مرتضی محسنی کبیر	سمیه رضاپور
زبان انگلیسی	امید یعقوبی فرد	پریسا فیلو
ریاضی و آمار	محمد یگانه - علی منظمی	ندا فرهختی - مینا نظری پگاه افتقار - سودابه آزاد
تاریخ	محمداسماعیل سلمان‌پور	سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مبین غلامی نژاد - نصیبه کلاتری
جغرافیا	محسن مصلاهی	محمداسماعیل سلمان‌پور سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی نصیبه کلاتری - مریم پارسائیان
جامعه‌شناسی	سیروس نبی‌زاده	آناهیتا احسانی - سیده مریم میرقاسمی فاطمه ساریخانی - نصیبه کلاتری
فلسفه	سید حسام‌الدین جلالی طهرانی	عماد صفرنژاد - نصیبه کلاتری
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	سیده مریم میرقاسمی - مریم احدزاده فاطمه ساریخانی - نصیبه کلاتری

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزروعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

ویراستاران فنی: رزیتا قاسمی - بهاره سلیمی - ساناز فلاحی - آمنه قلی‌زاده - سمیه رضاپور
بهاره‌سادات موحدی - مریم پارسائیان

مدیر فنی: مهرداد شمسی

سرپرست واحد فنی: سیده قاسمی

طراح شکل: فاطمه میناسرشت

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - آبتنا طارمی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - نرگس اسودی
فرهاد عبیدی

امور چاپ: عباس جعفری

دفتر مرکزی تهران، خیابان انقلاب، بین
چهارراه ولیعصر (عج) و
خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹

اطلاع‌رسانی و ثبت نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

فارسی

۱ ۴ معنی درست واژه‌ها: متفق: هم‌سو، هم‌عقیده، موافق /
مرشد: ارشاد کننده، راهنما، پیشوا، متضاد مرید و سالک / همايون: خجسته،
مبارک، نیک‌بخت / سرسام: ورم مغز، سرگیجه و پریشانی، هذیان /
رُفعت: رقع، نامه‌ی کوتاه

۲ ۱ معنی درست واژه در سایر گزینه‌ها:

۲ ملک: فرشته ۳ صعب: دشوار، سخت

۴ نژند: خوار و زبون، اندوهگین

۳ ۲ معنی درست واژه‌ها: هزاهز: آشوب، فتنه‌ای که مردم را به
جنبش درآورد. / کوشک: کاخ، قصر / شرع: خیمه

۴ ۲ املای درست واژه در سایر گزینه‌ها:

۱ فراغ: آسایش، آسودگی

۳ حمیت: غیرت، جوان‌مردی، مردانگی

۴ سور: جشن

۵ ۲ نام پدیدآورندگان آثار: زندگانی جلال‌الدین محمد، مشهور
به مولوی: بدیع‌الزمان فروزانفر / اسرارنامه: عطار / الهی‌نامه: سنایی /
اسرارالتوحید: محمد بن منور / فرهاد و شیرین: وحشی بافقی /
تحفة الاحرار: جامی

۶ ۳ لعل شیرین: لعل استعاره از لب است و شیرین بودنش
حس آمیزی به شمار نمی‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ سخن تلخ ۲ شیرین‌گفتار

۴ حرف سرد

۷ ۲ در این گزینه «خود» نقش مفعولی دارد و در سایر گزینه‌ها
نقش «بدلی».

۸ ۳ «گشتن» در این گزینه در معنای «گردیدن» است، اما در سایر
گزینه‌ها در معنای «شدن» و فعل کمکی ساخت مجهول به حساب می‌آید.

۹ ۲ فعل «رستن» در گزینه‌ی (۲) با تلفظ «رُستن» و در معنی
«رویدن» به کار رفته است و در سایر گزینه‌ها با تلفظ «رستن» و در معنی
«رها شدن».

۱۰ ۴ نقش تبعی تکرار: بار

دقت کنیم که صرف تکرار شدن یک واژه، نقش تبعی «تکرار» را پدید
نمی‌آورد، بلکه در نقش تبعی «تکرار» لازم است دو واژه‌ی مشابه نقش
یکسانی در جمله داشته باشند.

۱۱ ۲ واژه‌ی «شدن» در این گزینه در معنی «رفتن» به کار رفته
است و در سایر گزینه‌ها در معنی «اسنادی».

۱۲ ۲ واژه‌ی «ماه» در این گزینه در معنی واحد زمان به کار رفته
است و در سایر گزینه‌ها در معنی «قمر».

۱۳ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): خودحسابی و
آخرت‌اندیشی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱ توصیه به خاموشی ۳ توصیه به فروتنی

۴ توصیه به نرم‌سخنی

۱۴ ۲ مفهوم گزینه‌ی (۲): ستایش تقلید بجا و صادقانه.

مفهوم مشترک ابیات سؤال و سایر گزینه‌ها: نکوش تقلید نابجا.

۱۵ ۲ مفهوم گزینه‌ی (۲): وصف باغ و اغراق در توصیف زیبایی آن

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: بازگشت به اصل

زبان عربی

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا لغات یا مفهوم یا گفت‌وگو
مشخص کن (۲۲ - ۱۶):

۱۶ ۱ عَلَيْنَا أَنْ نَكُونَ: ما باید باشیم، بر ما لازم است که باشیم [رد
گزینه‌های (۲) و (۴)]

مشتاقین: علاقه‌مند [رد سایر گزینه‌ها]

عزائم الأمور: کارهای مهم [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

الأعمال الصالحة: اعمال (کارهای) شایسته [رد سایر گزینه‌ها]

۱۷ ۱ یری: می‌بیند [رد گزینه (۴)]

یوم القيامة: (در) روز قیامت [رد سایر گزینه‌ها؛ «را» در سایر گزینه‌ها اضافی
است و «یوم» در این جا مفعول به نیست.]

أعماله السيئة: اعمال بدش، کارهای بد او [رد گزینه (۲)]

تشهد: شهادت می‌دهند [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

لا بد من ذلك: چاره‌ای از آن نیست [رد سایر گزینه‌ها]

۱۸ ۴ فنوناً: هنرهای، فنونی

ترجمه گزینه‌ها:

۱) این مرد بخشنده، بازدارنده از دروغ و حرام است.

۲) این نمونه‌ای تربیتی در ادب کردن کودکان است.

۳) ای برادران! در زندگی خود میانه‌روی کنید.

۴) هنرهایی (فنونی) جالب را درباره‌ی روش ترجمه آموختم.

۱۹ ۳ الاغ ← وسیله‌ای برای بردن چارپایان (نادرست)

ترجمه سایر گزینه‌ها:

۱) کار زشت ← کار بد و ناپسند

۲) گونه ← بخشی از پهنای صورت

۴) خودپسند ← انسانی که شیفته‌ی خودش شده است.

۲۰ ۲ بررسی گزینه‌ها:

۱) فرومایگان ≠ شایستگان

۲) سپیده‌دم ≠ گمراه شد (نادرست)

۳) بهترین = نیکوترین، بهترین

۴) بشتاب = عجله کن

۲۱ ۳ ترجمه عبارت سؤال: «دشمنی عاقل بهتر از دوستی نادان
است.»

این عبارت با گزینه (۳) هم‌مفهوم است که می‌گوید: «اگر انسان دانا و خردمند
به تو زهر داد بخور و به او اعتماد کن اما اگر نادان به تو شربت گوارا داد، قبول
نکن.»

۲۲ ۳ دوست من، کدام رنگ را دارید؟ - آقا جنس‌ها فرق می‌کند.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

۱) قیمت این پیراهن مردانه چقدر است؟ - شصت هزار تومان.

۲) این پیراهن زنانه را از کجا خریدی؟ - از مغازه همکارم.

۴) برادر! آیا همه قیمت‌ها گران هستند؟ - نه، بعضی شلوارها ارزان هستند!

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با متن به سوالات پاسخ بده (۲۶ - ۲۳):

سخن از نعمت‌های الهی است و همه ما تلاش می‌کنیم که با دیگران ارتباط برقرار کنیم و به مرور زمان یاد می‌گیریم که از سخنمان به صورت بهتری استفاده کنیم و گوینده با سخن خود شناخته می‌شود؛ همان‌طور که در حدیثی آمده است: «سخن بگویند تا شناخته شوید». ولی بیش‌تر گناهان و اشتباهات به واسطه زبان است و خوشا به حال کسی که سخنش را از گناهانی مانند غیبت و دروغ حفظ می‌کند. لازم است به آن چه می‌گوییم عمل‌کننده باشیم و با مردم به اندازه عقل‌هایشان سخن بگوییم. پس ما باید از سخنی که دیگران از آن بدشان می‌آید، دوری نماییم و از موضوعاتی که در آن گناهی یا اشتباهی هست، سخن نگوییم.

۲۳ [گزینه] نادرست را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) زیادی سخن، ما را همیشه به مردم نزدیک می‌کند.
- (۲) زبان یکی از راه‌ها برای ارتباط میان مردم است.
- (۳) ما باید زبان خود را از اشتباه حفظ کنیم.
- (۴) دیگران را از سخن آن‌ها می‌شناسیم.

۲۴ [گزینه] درست را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) بیش‌تر گناهان به زبان مربوط نمی‌شود.
- (۲) چه بسا سخنی که دیگران از آن بدشان می‌آید (آن را ناپسند می‌دارند).
- (۳) اسلام ما را تشویق کرده که سخن نگوییم.
- (۴) موضوعات پر از اشتباه، گناه نامیده می‌شوند.

۲۵ [گزینه] دلایل رد سایر گزینه‌ها:

- (۲) «أَحْسَن» در ترکیب «صورة أحسن» اسم و صفت است نه فعل ماضی.
- (۳) «أَحْسَن» را نباید با فعل مضارع متکلم وحده «أَحْسِنُ» از شکل فعل «إفعل» اشتباه گرفت.
- (۴) للمؤنث ← للمذكر / مذکره ← مؤنثه

۲۶ [گزینه] دلایل رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) تفعیل ← تفعّل / ضمیر مستتر ← ضمیر «او» البارز
- (۲) فعل مضارع ← فعل أمر / للغائبین / للمخاطبین / مجرد ثلاثی ← مزید ثلاثی / الاسم الظاهر ← ضمیر «او» البارز
- (۳) «أنتم» ← ضمیر «او» البارز

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۳۰ - ۲۷):

۲۷ [گزینه] «الطالب الأفضل» یک ترکیب وصفی است و کلمه «الأفضل»

که اسم تفضیل است صفت برای موصوف «الطالب» است. در گزینه‌های (۱) و (۲) به ترتیب «أحق» و «أحسن» اسم تفضیل‌اند اما صفت نیستند. در گزینه (۴) نیز «الخیر» اصلاً اسم تفضیل نیست.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) غنیمت‌شمارنده فرصت‌ها، شایسته‌تر برای موفقیت است.
- (۲) بهترین لباس برای مؤمن لباس تقوی است.
- (۳) دانش‌آموز برتر همان کسی است که در برابر استاد فروتنی می‌کند.
- (۴) پدر و مادر دوست دارند که فرزندان خصلت‌های نیکو را جمع کنند.

۲۸ [گزینه] «المشرق» و «المغرب» بر وزن «مفعل» اسم مکان هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) حُسْنٌ ← مبتدا / نصف ← خبر
- (۲) في المیزان ← جار و مجرور / من الخلق ← جار و مجرور
- (۳) بُعِثْتُ ← فعل ماضی مجهول و نائب فاعل آن ضمیر بارز «ت» است.
- ۲۹ [گزینه] «أنتم» ضمیر دوم شخص جمع مذکر است و فعل «تبادلتهم» در همین صیغه مناسب جای خالی است.
- ترجمه عبارت: «آیا شما این کتاب‌ها را در دانشگاه رد و بدل کردید؟»
- ۳۰ [گزینه] «مفتاح» بر وزن «مفعال» اسم ابزار است نه اسم مکان. در این گزینه اسم مکان نیامده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) المَحْمِل (کجاوه) ← بر وزن «مفعل» ← اسم مکان
- (۳) المصانع (کارخانه‌ها) ← مَصْنَع ← بر وزن مَفْعَل ← اسم مکان
- (۴) مَكْتَبَة (کتابخانه) ← بر وزن «مفعلة» ← اسم مکان

دین و زندگی

۳۱ [گزینه] اولین نیاز برتر انسان «شناخت هدف زندگی» است. او می‌داند که اگر هدف حقیقی زندگی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده و چنین کسی در حقیقت «سرمایه‌ی وجودی خود» را از بین برده است. قرآن کریم در این باره می‌فرماید: «إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ»

۳۲ [گزینه] پاسخ به سؤال‌های اساسی باید کاملاً درست و قابل اعتماد باشد زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است، در حالی‌که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست؛ به خصوص که راه‌های پیشنهادی نیز بسیار زیاد و گوناگون‌اند.

۳۳ [گزینه] آیه‌ی فوق بیانگر این حقیقت است که خداوند همه‌ی مخلوقات را پس از آفرینش آن‌ها، متناسب با ویژگی‌های وجودی‌شان هدایت می‌کند، بنابراین هدایت عام را مورد تأکید قرار می‌دهد. خداوند در قرآن کریم درباره‌ی تمام و کامل شدن حجت الهی فرموده است: «رسولانی [را فرستاد که] بشارت‌دهنده و اندازکننده باشند تا بعد از آمدن پیامبران، برای مردم در مقابل خداوند، دستاویز و دلیلی نباشد...»

۳۴ [گزینه] خداوند برنامه‌ی هدایت انسان را از طریق پیامبران می‌فرستد. انسان با عقل خود در پیام الهی تفکر می‌کند و با کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها، راه صحیح زندگی را می‌یابد و پیش می‌رود. سؤال‌هایی از قبیل «چیستی هدف انسان» و «آینده‌ی او» و «راه درست زندگی» دغدغه‌ی انسان‌های جست‌وجوگری است که برای خود و فرصت زندگی‌ای که در اختیارشان قرار گرفته، ارزش قائل‌اند. غفلت و بی‌توجهی به این سؤال‌ها آثار و عواقب زیان‌باری دارد که روزی گریبان انسان را خواهد گرفت؛ روزی که دیگر کاری از او ساخته نیست و زمان جبران سپری شده است. «کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش / کی روی، ره ز که پرسی، چه کنی، چون باشی؟»

۳۵ [گزینه] امام کاظم (ع) به شاگرد برجسته‌ی خود، هشام‌بن حکم فرمود: «ای هشام، خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای آن‌که بندگان در پیام الهی تعقل کنند. کسانی این پیام را بهتر می‌پذیرند که از معرفت برتری برخوردار باشند و آنان که در تفکر و تعقل برترند، نسبت به فرمان‌های الهی داناترند و آن کس که عقلش کامل‌تر است، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.»

۴۵ ۱ حدیث شریف «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» درباره‌ی یکی از عوامل «ختم نبوت» یعنی «پویایی و روزآمد بودن دین اسلام» است و به وجود قوانین تنظیم‌کننده اشاره دارد.

زبان انگلیسی

۴۶ ۱ A: «من خیلی گرسنه هستم. چیزی برای خوردن داریم؟»

B: «یک تکه شکلات دارم اگر آن را دوست داشته باشید.»

توضیح: اسم "chocolate" (شکلات؛ کاکائو) در معنی به کاررفته در این تست غیرقابل شمارش است؛ بنابراین در بین موارد موجود در گزینه‌ها، تنها از گزینه‌ی (۱) می‌توان پیش از آن استفاده کرد.

۴۷ ۳ بیاید مقداری قهوه بنوشیم. قبل از حرکت کردن قطار کمی وقت داریم.

توضیح: "coffee" در صورتی‌که به مفهوم عام قهوه اشاره داشته باشد، غیرقابل شمارش است و اگر منظور از آن یک یا چند فنجان قهوه باشد، قابل شمارش خواهد بود؛ بنابراین موارد موجود در جای خالی اول با دو معنی متفاوت می‌توانند صحیح باشند.

دقت کنید: "time" در معنی مدنظر این تست (زمان، وقت) یک اسم غیرقابل شمارش است و در بین موارد موجود در گزینه‌ها برای جای خالی دوم، تنها از "a little" و "a little" می‌توان پیش از آن استفاده کرد. علاوه بر این، با توجه به این‌که در این‌جا زمان کم ولی بسنده مدنظر است، برای جای خالی دوم از "a little" استفاده می‌شود، نه "little".

۴۸ ۱ هرچه تبادل فرهنگی بین دو کشور ادامه یافت، درک متقابل آن‌ها حتی عمیق‌تر شد.

(۱) مبادله، تبادل	(۲) حقیقت، واقعیت
(۳) کارکرد، عملکرد	(۴) محبوبیت

۴۹ ۴ مردم بومی این کشور بیم دارند [که] فرهنگمان توسط فرهنگ تازه‌واردان به سرزمینمان جانسخت می‌شود.

(۱) [زبان، نوشته] روان، سلیس
(۲) کامل، مطلق
(۳) شخصی، فردی
(۴) بومی؛ مادری

۵۰ ۲ طبق تحقیقی جدید، افراد اغلب وقتی به زبانی جز زبان مادری‌شان صحبت می‌کنند، منطقی‌تر فکر می‌کنند.

(۱) سخنرانی؛ تکلم	(۲) زبان
(۳) ابزار، وسیله؛ روش	(۴) حس؛ احساس

سفر هوایی از دهه‌ی ۱۹۵۰ بسیار گسترش یافته است، زمانی‌که سفر هوایی بین‌المللی تجملی بود که افراد ثروتمند کمی که به «جت ست» معروف بودند از آن لذت می‌بردند. امروزه پرواز اغلب اقتصادی‌ترین راه برای سفر کردن است و نیز سریع‌ترین. [این موضوع] در تعداد زیاد مسافراتی که در هنگام سفر برای تجارت یا تفریح از فرودگاه‌های جهان عبور می‌کنند، منعکس شده است. شلوغ‌ترین فرودگاه در جهان، فرودگاه بین‌المللی هارتسفیلد - جکسون در آتلانتای جورجیا [در ایالات متحده] با بیش از ۹۰ میلیون نفر در حال وارد شدن و خارج شدن [از فرودگاه] در سال است.

۳۶ ۳ «دین» به معنای «راه و روش» است. دین اسلام، راه و روشی است که خداوند برای زندگی انسان‌ها برگزیده است.

لازمه‌ی ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است. پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف دین الهی را تبلیغ می‌کردند.

۳۷ ۲ تمامی موارد از محورهای دین الهی یا برنامه‌ی مشترک زندگی و هدایت انسان‌ها هستند، به‌جز گزینه‌ی (۲).

تمايل به فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت و خیرخواهی نسبت به دیگران و بی‌زاری از ذرائع اخلاقی مانند ظلم و دروغ، یکی از ویژگی‌های فطری مشترک انسان‌هاست نه یکی از محورهای برنامه‌ی زندگی آن‌ها.

۳۸ ۱ قرآن کریم منشأ اصلی اختلاف و چنددینی را از ناحیه‌ی آن دسته رهبران دینی می‌داند که به خاطر حفظ منافع دنیوی (ثروت و قدرت)، دعوت پیامبر جدید را انکار می‌کردند و منشأ اصلی اختلاف در ادیان الهی می‌شدند.

۳۹ ۴ حدیث شریف: «إِنَّمَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا أَنْ نَكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ: ما پیامبران مأمور شده‌ایم که با مردم به اندازه‌ی عقلشان سخن بگوییم.» اشاره به «رشد تدریجی سطح فکر مردم» از علل فرستادن پیامبران متعدد دارد.

یکی دیگر از علل فرستادن پیامبران متعدد، تحریف تعلیمات پیامبر پیشین است. به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه‌ی کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد، یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد. بر این اساس، پیامبران بعدی می‌آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر به مردم ابلاغ می‌کردند.

۴۰ ۳ مطابق با آیه‌ی شریفه «و من ینتغ غیر الاسلام...» زبان آخرت نصیب و بهره‌ی کسی است که راه اسلام را که مورد خشنودی خداست و تنها راه درست زندگی است، نادیده بگیرد و غیر اسلام را اختیار کند.

۴۱ ۳ از آن‌جا که خداوند پیامبران را می‌فرستد و اوست که نیاز یا عدم نیاز به پیامبر را در هر زمان تشخیص می‌دهد، تعیین زمان ختم نبوت نیز با خداست زیرا اوست که دقیقاً می‌داند عوامل ختم نبوت فراهم شده یا نه.

۴۲ ۱ هر پیامبری بعد از بعثت، به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد. بنابراین وجود دو یا چند دین در یک زمان، نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده‌اند و این کار به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از دستورات پیامبران گذشته است.

پیامبران یک برنامه و هدف مشخص را دنبال و همه، یک‌دیگر را تأیید کرده‌اند. بنابراین اگر کسی به آخرین پیامبر ایمان بیاورد، در واقع به تمام پیامبران سابق نیز ایمان آورده است. همان‌طور که خداوند به همه‌ی مسلمانان دستور داده است: «قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَ مَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَ مَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ ...»

۴۳ ۴ با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتوی عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر (ص) در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب نیازی به «تصحیح» ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.

۴۴ ۲ در عصر نزول قرآن، آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامه‌ی زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را به دست آورد. در واقع، انسان‌ها وارد دورهای شده بودند که می‌توانستند با تفکر در برنامه‌ی ارسال شده از سوی خداوند، نیازهای هدایتی خود را در طول زمان‌های مختلف پاسخ دهند و در هر دوره‌ای به معارف جدیدتر و عمیق‌تری دست یابند.

۵۱ ۳ توضیح: "people" یک اسم قابل شمارش جمع است؛ بنابراین در بین موارد موجود در گزینه‌ها، تنها از "a few" و "too many" می‌توان پیش از آن استفاده کرد که چون متن بیانگر تعداد اندک است، در بین این دو گزینه، "a few" را انتخاب می‌کنیم.

دقت کنید: در این جا "lots" به تنهایی دارای ساختار ناقصی است و پس از آن به "of" نیاز داریم.

۵۲ ۳ توضیح: طبق مفهوم جمله و با توجه به کاربرد صفت عالی در بخش ابتدایی جمله (در این مورد "the most economical") ساختار صفت عالی مدنظر است و در بخش دوم جمله نیز صفت عالی "the quickest" را انتخاب می‌کنیم.

۵۳ ۴ توضیح: با توجه به این‌که "passengers" (مسافران) فاعل سوم شخص جمع است، پس از آن در زمان حال ساده به شکل ساده فعل نیاز داریم که در این تست طبق مفهوم جمله، فعل "pass through" (عبور کردن از) مدنظر است.

۵۴ ۲

(۱) لحظه، ثانیه
(۲) جهان
(۳) موقعیت، شرایط
(۴) الگو؛ طرح

۵۵ ۴

(۱) نگه داشتن؛ برگزار کردن
(۲) طول کشیدن؛ دوام آوردن
(۳) میزبان ... بودن
(۴) رسیدن (به)، وارد شدن

تعداد کمی از ما درباره‌ی قیمت مقدار کمی ادویه که روی غذایمان می‌ریزیم، دو بار فکر کنیم. اما یک ادویه وجود دارد - گران‌ترین در جهان - که بهای آن برای هر پوند [هر پوند معادل ۴۵۴ گرم است] می‌تواند بیش از ۱۰۰۰ دلار باشد. هزاران سال است [که] آن در آشپزخانه‌ها و همچنین کارهای هنری و لوازم آرایشی به کار رفته است. رنگ این ادویه، زیبا و منحصر به فرد است. راهبان بودایی از آن به عنوان رنگ رسمی لباس‌های عبادتشان استفاده می‌کنند. چه چیزی این ادویه را به نام زعفران این‌قدر ارزشمند می‌کند؟

زعفران از یک گل کوچک به نام سرده‌ی زعفران حاصل می‌شود. هر گل سه رشته‌ی نازک قرمز یا کلاله درمی‌آورد که سپس خشک و به عنوان رشته‌های زعفران فروخته می‌شوند. همچنین رشته‌های خشک‌شده‌ی زعفران [را می‌توان کوبید و به عنوان پودر فروخت. برای تولید یک پوند زعفران خشک‌شده، ۷۵۰۰۰ گل زعفران یا ۲۲۵۰۰۰ کلاله نیاز است. آن یک قطعه [ی زمین پوشیده از] گل به اندازه‌ی زمین فوتبال است؛ به علاوه، کلاله‌های ریز می‌بایست با دست چیده شوند.

برای زعفران به دلیل رنگ غنی و مزه‌ی مؤثرش که بعضی افراد [آن را] با عسل تلخ مقایسه می‌کنند، ارزش زیادی داده می‌شود. فقط ذره‌ای از این پودر ادویه برای مزه‌دار کردن یک پوند برنج و دادن رنگ طلایی سیر (پر رنگ) به آن کافی است. با این‌که کلاله‌های سرده‌ی زعفران قرمز است، این ادویه غذاها یا مایعات را به [رنگ] زرد طلایی تبدیل می‌کند.

در سرتاسر تاریخ، از زعفران به عنوان دارو نیز استفاده شده است. براساس مطالعات جدید، زعفران حتی ممکن است شخص را سر حال بیاورد. این ادویه‌ی ارزشمند ممکن است قیمت بالایی داشته باشد، اما بسیاری از افراد اعتقاد دارند کاملاً ارزشش را دارد.

۵۶ ۴ پاراگراف اول عمدتاً در پی ..... است.

- (۱) توصیف طعم زعفران
  - (۲) بازگو کردن داستانی جالب درباره‌ی زعفران
  - (۳) ثابت کردن [این] است که زعفران خیلی گران
  - (۴) معرفی کردن کاربردهای زعفران
- ۵۷ ۳** چرا نویسنده ذکر می‌کند که زعفران باید با دست چیده شود؟

- (۱) تا افراد را تشویق کند در خانه سرده‌ی زعفران کشت کنند
- (۲) تا تشریح کند چگونه از سرده‌ی زعفران، زعفران به دست آوریم
- (۳) تا توضیح دهد به دست آوردن زعفران [از گیاه] چقدر سخت است
- (۴) تا اشاره کند که زعفران محصولی طبیعی است

۵۸ ۳ کلمه‌ی "precious" (ارزشمند، باارزش) در پاراگراف آخر نزدیک‌ترین معنی را به "valuable" دارد.

- (۱) داخلی، وطنی؛ خانگی
- (۲) طبیعی؛ ذاتی
- (۳) باارزش، ارزشمند
- (۴) عمومی، همگانی

۵۹ ۱ به احتمال زیاد نویسنده با کدام جمله در مورد زعفران موافق خواهد بود؟

- (۱) آن گران است ولی ارزشش را دارد.
- (۲) آن رنگ زشتی دارد.
- (۳) آن طعم تلخی دارد که آن را بی‌طرفدار می‌کند.
- (۴) آن می‌تواند برای درمان بسیاری از بیماری‌ها استفاده شود.

۶۰ ۲ کدام‌یک از این‌ها یکی از اهداف نویسنده در نوشتن این متن نیست؟

- (۱) توصیف کردن [این‌که] زعفران چیست
- (۲) ترغیب کردن مردم به کشت زعفران
- (۳) نشان دادن [این‌که] زعفران چقدر محبوب است
- (۴) توضیح دادن [این‌که] چرا زعفران این‌قدر ارزشمند است

ریاضی و آمار

۶۱ ۳ اگر دو گزاره‌ی p و q هم‌ارزش باشند، یعنی $p \equiv q$ (هر دو درست یا هر دو نادرست) در این صورت ارزش گزاره‌ی دوشرطی $p \Leftrightarrow q$ درست است. پس ما به دنبال گزینه‌ای هستیم که در آن p و q هم‌ارزش نباشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) هر دو گزاره نادرست است.
- (۲) هر دو گزاره درست است یا هر دو گزاره نادرست است.
- (۳) هر دو گزاره نادرست است.

۶۲ ۴ $p \Rightarrow q$ تنها زمانی نادرست است که p درست و q نادرست است. حال به بررسی گزاره‌ها می‌پردازیم:

(الف) ترکیب فصلی دو گزاره تنها وقتی نادرست است که ارزش هر دو گزاره نادرست باشد، یعنی q نادرست و $p \sim$ نیز نادرست باشد، در نتیجه این گزاره فقط وقتی که p درست و q نادرست باشد، دارای ارزش نادرست خواهد بود پس این گزاره، هم‌ارز $p \Rightarrow q$ است.

(ب) $\sim p \Rightarrow \sim q$ تنها زمانی نادرست است که $q \sim$ درست و $p \sim$ نادرست باشد؛ یعنی q نادرست و p درست باشد، پس این گزاره نیز هم‌ارز $p \Rightarrow q$ است (این گزاره را عکس نقیض $(p \Rightarrow q)$ می‌نامیم و این دو همواره هم‌ارزش‌اند).

(ج) $\sim p \Rightarrow \sim q$ تنها وقتی نادرست است که $p \sim$ درست و $q \sim$ نادرست باشد؛ یعنی p نادرست و q درست باشد. در نتیجه این گزاره هم‌ارز $p \Rightarrow q$ نیست.

۶۹ ۲ در ترکیب دوشروطی، $F \Leftrightarrow T$ و $F \Leftrightarrow T$ دارای ارزش درست و ۲ حالت دیگر دارای ارزش نادرست است، پس ۲ حالت درست و ۲ حالت نادرست داریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ترکیب عطفی تنها یک حالت درست دارد (در نتیجه ۳ حالت نادرست).
(۲) ترکیب فصلی و ترکیب شرطی هر کدام تنها یک حالت نادرست دارند (در نتیجه ۳ حالت درست).

۷۰ ۱ روش اول:

$$r \equiv T \xrightarrow{\text{در نتیجه}} \sim p \wedge r \equiv \sim p \xrightarrow{\text{در نتیجه}} (\sim p \wedge r) \vee (p \wedge q) \\ \equiv \sim p \vee (p \wedge q)$$

$$\xrightarrow{\text{توزیع پذیری}} \underbrace{(\sim p \vee p)}_T \wedge (\sim p \vee q) \equiv (\sim p \vee q) \equiv (p \Rightarrow q)$$

روش دوم: در روش اول دیدیم که: $(\sim p \wedge r) \vee (p \wedge q) \equiv \sim p \vee (p \wedge q)$
حال با استفاده از جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	$\sim p$	$p \wedge q$	$\sim p \vee (p \wedge q)$
د	د	ن	د	د
د	ن	ن	ن	ن
ن	د	د	ن	د
ن	ن	د	ن	د

مشاهده می‌شود که این گزاره با $p \Rightarrow q$ هم‌ارزش است.

۷۱ ۱ هرگاه بخواهیم از گزاره‌ی p، گزاره‌ی q را نتیجه بگیریم و نیز از گزاره‌ی q، گزاره‌ی p را نتیجه بگیریم، از نماد $(\Leftrightarrow)$ استفاده می‌کنیم. با توجه به توضیحات: $p \Leftrightarrow q \equiv [(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)]$

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) همیشه درست است.
(۳ و ۴) هر دو هم‌ارز $p \Rightarrow q$ هستند.

۷۲ ۴ جدول ارزش گزاره‌ی داده‌شده را رسم می‌کنیم:

p	q	$\sim p$	$\sim p \wedge q$	$p \Leftrightarrow q$	$(p \Leftrightarrow q) \vee (\sim p \wedge q)$
د	د	ن	ن	د	د
د	ن	ن	د	ن	د
ن	د	د	د	ن	د
ن	ن	د	ن	د	د

پس این گزاره، هم‌ارز $p \Rightarrow q$ است.

۷۳ ۴ گزاره‌ی مربع هر عدد فرد عددی زوج است، دارای ارزش نادرست است. حال برای این‌که ارزش گزاره‌ی دوشروطی، نادرست باشد، باید گزاره‌ای دارای ارزش درست را برای کامل کردن جای خالی انتخاب کنیم. با تقسیم ۱۱۹ بر ۷ باقی‌مانده صفر می‌شود، پس ارزش گزاره‌ی گزینه‌ی (۴) درست است.

$$\begin{array}{r} 119 \quad | \quad 7 \\ -7 \quad \quad | \quad 17 \\ \hline 49 \\ -49 \\ \hline 0 \end{array}$$

یادآوری: برای بررسی اول بودن عدد n کافی است بخش پذیری آن را بر اعداد اول کوچک‌تر یا مساوی $\sqrt{n}$ بررسی کنیم. $\sqrt{119} < 10$ پس بررسی بخش پذیری تا ۷ کافی بود.

۶۳ ۲ بررسی گزینه‌ها:

(۱) چون $\sim p \equiv q$ ، پس $(\sim p \Leftrightarrow q) \equiv T$ و لذا ترکیب فصلی یک گزاره‌ی درست با هر گزاره‌ای، دارای ارزش درست است.
(۲) ارزش p درست و q نادرست است. پس $p \wedge q \equiv F$ و $p \vee q \equiv T$. در نتیجه ارزش گزاره‌ی دوشروطی $(F \Leftrightarrow T)$ نادرست است.
(۳) p و q هم‌ارزش نیستند، در نتیجه ارزش $(p \Leftrightarrow q)$ نادرست خواهد بود. ارزش گزاره‌ی شرطی $(p \Rightarrow q)$ نیز نادرست است. (چون p درست و q نادرست است)، پس ارزش گزاره‌ی این گزینه درست است.
(۴) چون $q \equiv F$ پس $q \wedge r \equiv F$ و لذا ارزش گزاره‌ی شرطی به انتهای مقدم درست است (ترکیب عطفی یک گزاره‌ی نادرست با هر گزاره‌ای، دارای ارزش نادرست است).

۶۴ ۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) از بین دو گزاره‌ی p و $\sim p$ همواره یکی دارای ارزش درست است، در نتیجه ارزش ترکیب فصلی آن‌ها درست است.
(۲) چون گزاره‌ی p با خودش هم‌ارزش است $(p \equiv p)$ ، در نتیجه ارزش گزاره‌ی دو شرطی $p \Leftrightarrow p$ ، همواره درست است.
(۳) ترکیب فصلی دو گزاره تنها وقتی نادرست است که ارزش هر دو گزاره نادرست باشد. اگر بخواهیم $p \Rightarrow q$ نادرست باشد، باید p درست و q نادرست باشد، در این حالت $p \wedge \sim q$ نیز درست خواهد بود و در نتیجه ارزش این ترکیب فصلی نمی‌تواند نادرست باشد و همواره درست است.
(۴) مثال نقض: اگر p نادرست باشد، ارزش $p \vee q$ هرچه که باشد، ارزش $p \wedge (p \vee q)$ نادرست خواهد بود.

نکته: $p \wedge (p \vee q) \equiv p$

۶۵ ۳

$(p \wedge q) \vee (p \wedge \sim q) \equiv p \wedge (q \vee \sim q) \equiv p \wedge T \equiv p$
با استفاده از جدول ارزش گزاره‌ها نیز می‌توان به همین نتیجه رسید.
یادآوری: در حل این سؤال از هم‌ارزی زیر (قانون دمورگان) استفاده کردیم:

$$(p \wedge q) \vee (p \wedge r) \equiv p \wedge (q \vee r)$$

۶۶ ۲ چون $(p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$ ؛ یعنی گزاره‌ی شرطی و عکس نقیض هم‌ارزش‌اند، ارزش گزاره‌ی دوشروطی اول درست است.

در مورد گزاره‌ی دوشروطی دوم، می‌دانیم $p \wedge \sim p \equiv F$ و $q \vee \sim q \equiv T$ و چون این دو هم‌ارزش نیستند، ارزش این گزاره‌ی دوشروطی نادرست خواهد بود.

۶۷ ۱ در یک گزاره‌ی شرطی وقتی که مقدم نادرست باشد، گزاره‌ی شرطی به انتهای مقدم دارای ارزش درست است. در نتیجه $p \vee q$ باید نادرست باشد که این تنها زمانی ممکن است که $p \equiv F$ و $\sim q \equiv F$. پس تا این مرحله می‌دانیم که ارزش p نادرست و q درست است. چون ارزش r را نمی‌دانیم، ارزش $(q \wedge \sim r)$ که با $\sim r$ هم‌ارزش است، مشخص نیست، اما در مورد ارزش تالی در گزاره‌ی شرطی دوم داریم:

$$p \equiv F \xrightarrow{\text{در نتیجه}} \sim p \equiv T, q \equiv T \xrightarrow{\text{در نتیجه}} p \wedge q \equiv T$$

$$\xrightarrow{\text{در نتیجه}} (\sim p \wedge q) \vee r \equiv T$$

دقت شود که در ترکیب فصلی، اگر یکی از دو گزاره دارای ارزش درست باشد، ارزش ترکیب فصلی صرف‌نظر از گزاره‌ی دیگر (در این جا T)، درست خواهد بود. فهمیدیم که ارزش تالی درست است. پس ارزش گزاره‌ی شرطی صرف‌نظر از ارزش مقدم، درست خواهد بود.

۶۸ ۲ با توجه به متن کتاب، صفحه‌ی ۱۰، هم‌ارزی

$$\sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$$

۸۷ ۴ تشبیه: شیشه‌ی آسمان / جام غرور (هر دو اضافی تشبیهی)

۸۸ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) لعل لب (اضافه‌ی تشبیهی)
- ۳) سیل اشک (اضافه‌ی تشبیهی)
- ۴) دفتر دل (اضافه‌ی تشبیهی)

۸۹ ۴ تشبیه: دست خود را هم‌چو سرو در بغل داشتن (۱ تشبیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) تیغ زبان / هم‌چو سرو (۲ تشبیه)
- ۲) گوش من چون شاخ گل / هم‌چو سرو (۲ تشبیه)
- ۳) بزم وجود / هم‌چو سرو (۲ تشبیه)

۹۰ ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ز شوخی گرچه می‌ماند به آهو چشم پرکارش
وَه‌شِبَه اِدَات تَشْبِیْهَه مَشْبَه‌بِه مَشْبَه
- ۳) چراغ گل ز بی‌تابی به شمع صبح می‌ماند
مَشْبَه وَه‌شِبَه مَشْبَه‌بِه اِدَات تَشْبِیْهَه
- ۴) چون صدف دریادلان را ... دهن باز می‌ماند
اِدَات تَشْبِیْهَه مَشْبَه‌بِه مَشْبَه وَه‌شِبَه

۹۱ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) صفحه‌ی دل (۲ کوه گناه)
- ۳) خیمه‌ی [دل‌گیر] آسمان

۹۲ ۳

ا	گر	یک	س	ر	مو	ف	را	تر	پ	رم
U	-	-	U	U	-	U	-	-	U	-
				↓						

تقطیع سایر گزینه‌ها:

۱)	ا	گر	پی	شم	ن	شی	نی	دل	ن	شا	نی
	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
۲)	و	جو	دی	دا	ز	مز	مه	رت	گ	دا	ز
	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-
۴)	ب	یا	تا	جا	ن	ش	ر	در	ث	ری	زم
	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

۹۳ ۲

غا	فل	م	با	شر	عا	ق	لی	در	یا	ب	گر	صا	حب	د	لی
-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
با	شد	ک	نت	وا	یا	ف	تن	دی	گر	چ	ن	ای	یا	م	را
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	U	-

۷۴ ۳ بررسی گزینه‌ها:

۱) $((p \wedge q) \Rightarrow r) \equiv ((T \wedge F) \Rightarrow r) \equiv (F \Rightarrow r)$ به انتقای مقدم T

۲) $((r \vee q) \Rightarrow (p \vee q)) \equiv ((r \vee F) \Rightarrow (T \vee F)) \equiv (r \Rightarrow T) \equiv T$

در گزاره‌ی شرطی اگر ارزش تالی درست باشد، ارزش گزاره صرف‌نظر از ارزش مقدم درست خواهد بود.

۳) $((\sim p \wedge r) \Leftrightarrow (\sim q \vee r)) \equiv ((F \wedge r) \Leftrightarrow (T \vee r))$

$\equiv (F \Leftrightarrow T) \equiv F$

۴) $p \wedge (p \vee q) \equiv T \wedge (T \vee q) \equiv (T \wedge T) \equiv T$

۷۵ ۲ روش اول:

$(p \Rightarrow q) \equiv \sim p \vee q \xrightarrow{\text{در نتیجه}} \sim (p \Rightarrow q) \equiv \sim (\sim p \vee q)$

قانون دمورگان
 $p \wedge \sim q$

روش دوم: با استفاده از جدول ارزش گزینه‌ها نیز می‌توانستیم به راحتی جواب را پیدا کنیم.

علوم و فنون ادبی

۷۶ ۳ حمدالله مستوفی از مؤرخان مشهور ایران و نویسنده‌ی کتاب

«تاریخ گزیده» است. این کتاب تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه. ق. دربر می‌گیرد.

۷۷ ۲ ابن‌یمین، شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که

قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می‌دهد. ابیات سؤال، نمونه‌ای از سروده‌های اوست.

۷۸ ۴ «شاه نعمت‌الله ولی» از شخصیت‌های ادبی قرن نهم است.

۷۹ ۲ ابیات سؤال، سروده‌ی کمال‌الدین اسماعیل درباره‌ی قتل‌عام

سال ۶۳۳ ه. ق. به دست مغولان در اصفهان است.

۸۰ ۱ ابیات سؤال سروده‌ی جامی، شاعر قرن نهم است که با دولتشاه

سمرقندی هم‌دوره است.

۸۱ ۳ عراقی در کتاب «لمعات» خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب

نظم و نثر بیان کرده است.

۸۲ ۳ عبارت سؤال، معرّف «مرصادالعباد» اثر نجم‌الدین رازی معروف

به (نجم دایه) است و در قرن هفتم به رشته‌ی تحریر درآمده است.

۸۳ ۲ «موش و گربه» از آثار منظوم عبید زاکانی است.

۸۴ ۳ بررسی آرایه‌ی تشبیه در ابیات:

بیت اول: روی به قمر / چشم به ستاره

بیت دوم: خورشید به چراغ / چهره به خورشید

بیت سوم: معشوق به گل / شرم به پرده / پرده‌ی شرم به پرده‌در / شرم به برگ

۸۵ ۲ می‌ماند: ادات تشبیه

۸۶ ۳ هم‌چو (ادات تشبیه) / آینه (مشبه‌به) / شدم (مشبه) / دیده‌ی

حیران همه‌تن (وجه‌شبه)

از دیدگاه دیگر، بیت دارای «جابه‌جایی ضمیر» است و «م» متعلق به واژه‌ی

«شدم» نیست. در این‌صورت هم، تشبیه گسترده وجود دارد.

۹۹ ۲ بررسی عبارت‌ها:

(الف) انگیزه‌ی اصلی نویسندگان این دسته از کتاب‌های تاریخی، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامه‌ی مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.

(ب) تاریخ‌های محلی یکی از مهم‌ترین گونه‌های تاریخ‌نگاری و یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و نیز جغرافیایی شهرها و مناطق ایران است.

(ج) باگسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.

(د) از معروف‌ترین آثار تاریخی محلی می‌توان به تاریخ سیستان از مؤلفی ناشناخته، در موضوع تاریخ سیستان از ایام قدیم تا سال ۷۲۵ق، تاریخ رویان تألیف اولیاءالله آملی درباره‌ی تاریخ سرزمین رویان از قدیمی‌ترین ایام تا ۷۶۴ق و کتاب فارسنامه‌ی ابن بلخی در تاریخ و جغرافیای فارس اشاره کرد.

(ه) تاریخ‌های تک‌نگاری، از دوره‌ی تیموریان به بعد مرسوم شد.

۱۰۰ ۱ تاریخ‌نگاری روایی در آغاز ثبت و ضبط سخنان و سیره‌ی پیامبر و صحابه‌ی ایشان به کار گرفته می‌شد، ولی بعدها برای ثبت وقایع دوران‌های بعدی نیز از این روش استفاده شد.

۱۰۱ ۳ کتاب فتوح البلدان از نمونه‌های مشهور تاریخ‌نگاری ترکیبی است.

۱۰۲ ۲ ابوطالب نه تنها از حمایت پیامبر دست نکشید، بلکه طایفه‌ی بنی‌هاشم را به حمایت از آن حضرت فراخواند.

۱۰۳ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(ج) در نظام اجتماعی عربستان پیش از اسلام، زن از مقام و منزلت پایینی برخوردار بود.

(د) شجاع به کسی گفته می‌شد که در منازعات فردی و قبیله‌ای با جرأت و جسارت تمام بجنگد و نهایت بی‌رحمی را از خود نشان دهد.

۱۰۴ ۴ هنوز نشانه‌هایی از دین ابراهیمی نزد ساکنان شبه‌جزیره‌ی عربستان وجود داشت و برخی از عرب‌ها از جمله مردم شهر مکه، «الله» را آفریننده‌ی جهان می‌دانستند.

۱۰۵ ۳ پس از آن‌که سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره‌ی اجتماعی و اقتصادی قرار دهند. بنی‌هاشم به شعب ابی‌طالب در اطراف مکه پناه بردند. آنان حدود سه سال در آن‌جا ماندند و مشکلات و سختی‌های فراوانی را تحمل کردند.

نکته: حضرت خدیجه و ابوطالب، در سال دهم بعثت مدتی پس از پایان تحریم مسلمین، از دنیا رفتند.

جغرافیا

۱۰۶ ۲ بیش‌ترین تغییرات آب‌وهوایی در لایه‌ی زیرین هواکره یعنی وردسپهر (تروپوسفر) به وجود می‌آید.

۱۰۷ ۱ منطقه‌ی «الف» - اشعه‌ی خورشید به منطقه‌ی استوایی در طی سال عمود و نزدیک به عمود می‌تابد.

۱۰۸ ۴ مایل بودن محور زمین بر مدارگردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی و انتقالی، وسعت منطقه‌ی روشن و تاریک، طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره‌ی شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

۹۴ ۱

ذ	ع	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	ط	ظ	ز	ر
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
ک	گ	ت	خ	ش	ر	ی	و	ی	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
گ	م	ن	ت	ب	د	ک	د	ر	ی	ا	م	ب
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
چ	پ	ا	ب	ن	د	س	ت	م	ک	د	ر	ی
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و

مفاعیلن

مفاعیلن

مفاعیلن

مفاعیلن

۹۵ ۴ تقطیع بیت سؤال:

هر	ک	چ	ز	دو	س	د	ر	ج	ن	د	ل	ب	و	گ	م	ر
-	و	-	-	و	-	-	-	-	و	-	-	-	-	و	-	-
هر	ک	م	ر	ا	ب	ش	ت	ب	ا	ش	س	ز	خ	و	ت	ب
-	و	-	-	-	و	-	-	-	-	-	-	و	-	-	-	-

فاعلاتن

فاعلاتن

فاعلاتن

فاعلاتن

تقطیع گزینه‌ی (۴):

ز	د	ا	گ	ن	ص	ر	ف	ک	ر	د	ن	ط	ب	ح	ی	ف	ی	ن	ب	ا	ش
-	و	-	-	-	و	-	-	-	-	-	-	و	-	-	-	-	-	-	-	-	-
گ	ر	ی	خ	ا	ه	د	گ	ش	و	د	ن	س	ه	ل	ب	ا	ش	د	ت	ظ	ر
-	و	-	-	-	-	-	و	-	-	-	-	و	-	-	-	-	-	-	-	-	-

فاعلاتن

فاعلاتن

فاعلاتن

فاعلاتن

بررسی هجاهای سایر گزینه‌ها:

- (۱) - - - - - و - - - - - و - - - - - و - - - - -
 (۲) - - - - - و - - - - - و - - - - - و - - - - -
 (۳) - - - - - و - - - - - و - - - - - و - - - - -

تاریخ

۹۶ ۱ افسانه‌ها و اساطیر اقوام در دوره‌های مختلف تاریخی، خاطرات شفاهی، انواع مختلف ادبیات عامیانه، اعم از داستان‌های تاریخی، قهرمانی، اخلاقی و تخیلی، طنزآلود، گونه‌های متفاوت مثل‌ها، لطیفه‌ها و انواع شعر نظیر دوبیتی، تصنیف، ترانه و لالایی، همگی در رده‌ی آثار شفاهی از منابع غیرنوشتاری تاریخی محسوب می‌شوند.

۹۷ ۴ سفرنامه‌های «ژان شاردن» و «پیترو دل‌واله» در عصر صفوی، حاوی اطلاعات بسیار مفیدی درباره‌ی تاریخ ایران هستند.

۹۸ ۳ یکی از کارهای مورخان در نقد روایت‌کننده، تعیین فاصله‌ی زمانی و مکانی بین راوی و خبر است تا معلوم شود، روایت‌کننده خود مستقیماً شاهد وقوع رویدادی بوده و یا خبر آن را از دیگران نقل کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در استعمار قدیم استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند، نه پنهان.
(۲) هجوم به ارزش‌های فرهنگ دیگر به استعمار فرانو مربوط است.
(۴) در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند و در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند.

۱۱۸ ۲ همه‌ی گزینه‌ها به دیدگاه قرآن در مورد جهان فرهنگی، ذهنی و تکوینی اشاره دارند، به‌جز گزینه‌ی (۲) که دیدگاهش، دیدگاه دوم می‌باشد. در این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند که نادرست می‌باشد.

۱۱۹ ۴ در چه صورت می‌توان از قطبی شدن جهان، بهره‌کشی ظالمانه‌ی برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر و در نتیجه، پایمال شدن حقوق انسان‌ها جلوگیری کرد؟ چاره‌ی این امر، ارزش جهان‌شمول عدالت است. فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

فرهنگ جهانی باید روحیه‌ی **تعهد و مسئولیت** را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه‌ی گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد. انسان علاوه بر نیازهای مادی و دنیوی، نیازهای ابدی و معنوی دارد. فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد. فرهنگ جهانی باید از **معنویت** که ارزشی جهان‌شمول است، برخوردار باشد.

۱۲۰ ۳ فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشد، فرهنگ **سلطه یا استکبار** است. **سرمایه‌داری**، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون آن به خدمت می‌گیرد. فارابی، جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و هم‌سو با حق نباشد، **مدینه‌ی فاسقه** می‌نامد.

۱ ۱۲۱ بررسی عبارت نادرست:

(ج) فرهنگ جهانی باید روحیه‌ی **تعهد و مسئولیت** را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه‌ی گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

۱۲۲ ۲ **استعمار** به معنای اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است که کشورهای فاتح را دولت استعماری و کشور به بند کشیده‌شده را مستعمره می‌نامند. استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن **پانزدهم** توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید. استعمار اروپایی در **سده‌ی هفدهم و هجدهم میلادی**، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

۱۲۳ ۱ **عبارت اول**: باور دیدگاهی است که **جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کند و معتقد است که ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها، نظیر علوم طبیعی است.** عبارت دوم: باور دیدگاهی است که **جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند و جهان تکوینی ماده‌ی خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.**

عبارت سوم: باور دیدگاهی است که **جهان تکوینی را محدود به جهان طبیعت نمی‌داند.** در این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی مهم و در تعامل با یکدیگرند.

۱۰۹ ۲ **هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کم‌تری دارد و در نتیجه بر روی منطقه‌ی گرم یک مرکز کم‌فشار (سیکلون) ایجاد می‌شود.**

۱۱۰ ۳ **جبهه‌ی قطبی هوا بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه‌ی معتدله تشکیل می‌شود.**

۱ ۱۱۱

۱ ۱۱۲ قوم پشتون بیش‌تر در مرز **افغانستان و پاکستان** قرار دارد.

۲ ۱۱۳ در کشور سوئیس زبان **رمانش** کم‌ترین پراکندگی را دارد.

۳ ۱۱۴

بررسی موارد نادرست:

(الف) مراتع مداری از علفزارهای **کوتاه** تشکیل شده است.
(ب) مراتع مداری در حاشیه‌ی صحرا به علت **خشکی هوا** به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شود.
(ج) ساوان یک ناحیه‌ی انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و **صحرای بزرگ آفریقا** است.

۱۱۵ ۴ هوا همیشه از جایی که **فشار بیش‌تری وجود دارد، به سمت جایی که فشار کم‌تری دارد، جریان می‌یابد** و به این ترتیب باد به وجود می‌آید و به عبارت دیگر **هوای گرم و سبک بالا می‌رود و هوای نسبتاً سرد و سنگین به زیر آن می‌رود و جانشین آن می‌شود**؛ در نتیجه عبارت‌های «ج» و «د» در مورد «باد» صحیح هستند.

جامعه‌شناسی

۱۱۶ ۲ براساس دیدگاه اول، **جهان تکوینی به جهان طبیعت، محدود می‌شود** و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه، بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند. جهان تکوینی، محصول زندگی انسان **نمی‌باشد**، بلکه جهان تکوینی در مقابل جهان انسانی قرار دارد. این جهان پیش از انسان‌ها وجود داشته است و مستقل از خواست و اراده‌ی انسان می‌باشد.

۱۱۷ ۳ در استعمار قدیم، استعمارگران **حضور مستقیم و آشکار** داشتند، اما در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آن‌ها آشکارند. این نوع استعمار (استعمار نو)، **پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه‌ی کشورهای مستعمره**، طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره‌ی استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

در استعمار فرانو، استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی از **ابزارهای فرهنگی و علمی** به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند و هم‌چنین، **هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهند.**

۱۳۶ ۳ کامیاب شدن در پاسخ‌یابی به سؤالات اساسی، طبعاً نیازمند دقت و تلاش فکری پیوسته و دائمی است تا فرد بتواند با **ورزیدگی عقلی** اندک‌اندک از امور روزمره عبور کند.

۱۳۷ ۲ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) همان تفکر است که مؤخر از طرح سؤال و مقدم بر دریافت فلسفی است.
(۲) همان برخورد با مسائل است که اولین قدم برای دریافت فلسفی است.
(۳) عبارت دیگری از تفکر در اندوخته‌ها است.
(۴) آخرین مرحله، یعنی به دست آوردن دریافت فلسفی است.

۱۳۸ ۴ سؤال فلسفی باید پاسخی عقلانی غیرتجربی داشته باشد.

۱۳۹ ۴ ماوراءالطبیعه، مرتبه‌ای از عالم هستی است که ماورای جهان مادی قرار دارد (ردگزینه‌ی (۳)) و یک علم نیست (ردگزینه‌های (۱) و (۲)) اما چون بخشی از هستی است و مابعدالطبیعه کل هستی را بررسی می‌کند می‌تواند توسط مابعدالطبیعه بررسی شود.

۱۴۰ ۱ این بررسی نادرست است، زیرا سؤال و پرسش از هستی از سؤالات اساسی‌اند و سؤالات اساسی و بنیادین را نمی‌توان با روش تجربی بررسی نمود.

روان‌شناسی

۱۴۱ ۳ الف) فراخوانی زندگی ← شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی است.

ب) رزش یا پختگی ← به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است، گفته می‌شود.

ج) یادگیری ← یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد.

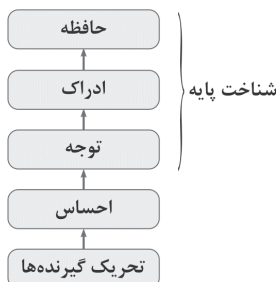
۱۴۲ ۴ «با سیه‌دل چه سود گفتن وعظ / نرود میخ آهنین در سنگ» ← اشاره به این دارد که طبیعت و عوامل زیستی مقدم بر تربیب است (درستی یا نادرستی این تصور در این‌جا مورد نظر نیست و فقط اشاره‌ی این بیت به عوامل زیستی را در نظر داریم).

بیت «کمال‌هم‌نشین در من اثر کرد / وگرنه من همان خاکم که هستم» اشاره به اثر دیگران در رفتار آدمی دارد؛ بنابراین نشان‌گر تأثیر عوامل محیطی است.

۱۴۳ ۲ به هر نوع فعالیت مورد مشاهده‌ی جاندار «رفتار» می‌گویند؛ مانند ← حرکت جمعی پرندگان، لانه‌سازی حیوانات، راه رفتن، دویدن، خوابیدن و غیره.

فرآیندهای ذهنی به رفتارهای غیرقابل مشاهده‌ی مستقیم گفته می‌شود؛ مانند اندیشیدن، تصمیم‌گیری، حل مسئله، حافظه و غیره.

۱۴۴ ۳

چگونگی شکل‌گیری سطوح مختلف شناخت

۱۲۴ ۴ همه‌ی موارد به‌جز مورد (ب) به ویژگی‌های استعمار نو مربوط می‌باشند، یعنی استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه‌ی کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره‌ی استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره برای رسیدن به اهداف استعماری خود، استفاده می‌کنند. دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند.

در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

در استعمار فرانو، استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند.

۱۲۵ ۴ سه گزینه‌ی اول، به ویژگی‌های استعمار اروپایی در فاصله‌ی قرن پانزدهم تا نوزدهم اشاره دارد، اما گزینه‌ی (۴)، به ویژگی استعمار فرانو مربوط است؛ زیرا جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد، یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

فلسفه

۱۲۶ ۱ نمی‌توان برای دانش فلسفه، از نظر زمانی آغازی تعیین کرد. همان‌طور که نمی‌توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است. البته، این سخن درباره‌ی همه‌ی دانش‌ها صدق می‌کند.

۱۲۷ ۲ روشن است که اندیشه‌های فلسفی یونان ریشه در اندیشه‌های فلسفی تمدن مصر، بین‌النهرین و ایران باستان دارد.

۱۲۸ ۳ از تالس هیچ‌گونه نوشته‌ای باقی نمانده است؛ تنها از روی نوشته‌های فیلسوفان بعدی می‌توان از افکار او آگاه شد.

۱۲۹ ۲ فیثاغورس ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت و یک دستگاه فلسفی عمیق بنیاد نهاد.

۱۳۰ ۳ بررسی عبارت نادرست:

گزنوفانس می‌گوید: «فقط یک خدا، بزرگ‌ترین خدا در میان خدایان و آدمیان ... نه در صورت شبیه مخلوقات فانی است نه در فکر و اندیشه».

۱۳۱ ۳ سخنان هراکلیتس آمیخته با ابهام و پیچیدگی بود تا آن‌جا که او را «هراکلیت تاریک‌اندیش» خوانده‌اند.

۱۳۲ ۴ این نظر به متغیر بودن جهان و حرکت داشتن آن اشاره دارد اما پارمنیدس هستی و وجود را دارای حقیقتی ثابت می‌داند، نه در حال حرکت و شدن.

۱۳۳ ۲ بی‌تردید هر جا که تمدنی شکل گرفته کسانی هم بوده‌اند که درباره‌ی اساسی‌ترین مسئله‌های هستی و زندگی بشر می‌اندیشیده و سخن می‌گفته‌اند، گرچه آثار مکتوبی از آنان به ما نرسیده باشد و ما اطلاعی از آن اندیشه‌ها و سخن‌ها نداشته باشیم.

۱۳۴ ۴ پاسخ دادن به سؤالات اول تا سوم نیازمند تفکر فلسفی نیست، زیرا سؤالاتی اساسی و بنیادین نیستند و پاسخ آن‌ها نیاز به تفکر عقلانی ندارد.

۱۳۵ ۱ پاسخ ما به پرسش‌های فلسفی نحوه‌ی زندگی، رفتار و گفتار ما را شکل می‌دهد و با زندگی آدم‌های دیگر متفاوت می‌کند.

وزیر و مشاور مربوط به هفت سال سوم است؛ یعنی ۱۴

سالگی به بعد که دوره‌ی نوجوانی را شامل می‌شود (۱۲ تا ۲۰ سالگی).

هفت سال اول + هفت سال دوم ← ۱۴ سالگی به بعد

شروع هفت سال سوم

۴ ۱۴۶ الف) رشد جسمانی - حرکتی ← بالا نگه داشتن چانه و سینه،

غلت زدن، نشستن، ایستادن و ...

ب) رشد هیجانی ← احساس پشیمانی، سپاس‌گزاری، ترس، خشم، ابراز

محبت و ...

ج) رشد شناختی ← توجه، ادراک، تصمیم‌گیری، استدلال، قضاوت و ...

۲ ۱۴۷ مصاحبه ← در این حالت، محقق بعد از شنیدن پاسخ سؤال

قبلی، پرسش بعدی را سازمان می‌دهد.

۲ ۱۴۸ رشد انسان از زمان تشکیل نطفه شروع می‌شود.

۱ ۱۴۹ هیجان‌های ساده ← ترس، محبت و خشم

هیجان‌های مرکب ← احساس پشیمانی، سپاس‌گزاری و ترحم

۳ ۱۵۰ الف) نشستن مستقل ← حدوداً ۵ تا ۸ ماهگی (۳ تا ۶

ماهگی نشستن با کمک صورت می‌گیرد).

ب) دوقلوهای ناهمسان از دو تخمک جدا به وجود می‌آیند.

ج) هفت سال دوم ← کودک فرمانبردار است.

